

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Olecku sp. z o. o.

Olecko 2019

TŁO INFORMACYJNE

Osoba przeprowadzająca audyt: Damian Pająk:

- ✓ Profesjonalny Audytor Sektora Publicznego – certyfikat międzynarodowy CGAP nr 4491,
- ✓ Auditor Wewnętrzny Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wg ISO/EC 27001:2013 - certyfikat BSI nr PL 150716-8,
- ✓ QA – Ocena jakości audytu wewnętrznego Certyfikat IIA nr 1980/18/283,

upoważniony na podstawie § 4 i § 6 umowy z dnia 11 marca 2019 r.

Okres objęty audytem: Stosownie do postanowień § 1 ust. 3 umowy z dnia 11 marca 2019r., audytem objęto okres działalności spółki, przypadający na lata 2016 – 2018.

Zakres przedmiotowy i podmiotowy: Stosownie do postanowień § 1 ust. 1 umowy z dnia 11 marca 2019 r., audytem objęto:

1. działalność spółki pod kątem zgodności jej funkcjonowania z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi,
2. strukturę wewnętrzną i politykę zatrudnienia w spółce pod kątem jej racjonalności i efektywności,
3. ocenę sytuacji ekonomicznej oraz sprawozdawczości spółki, prawidłowość prowadzenia ewidencji i dokumentacji księgowej spółki,
4. prawidłowość zawieranych umów z kontrahentami, prawidłowość wyliczania opłat za usługi i dostawy świadczone przez spółkę,
5. ocenę prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na Modernizację systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych oraz ocena ryzyka wyżej wymienionego obszaru, a także ocenę prawidłowości udzielenia zamówienia i realizacji umowy na pełnienie funkcji inwestora zastępczego,

Zakresem podmiotowym objęto PEC w Olecku sp. z o. o. oraz w niezbędnym zakresie Gminę Olecko jako współnika, posiadającego całość udziałów w spółce.

Sprawozdanie sporządzono na podstawie informacji i dokumentów dostarczonych przez spółkę w dobrej wierze co do ich rzetelności i kompletności. Dla potrzeb analitycznych korzystano również z informacji i materiałów ogólnodostępnych publikowanych na stronach Urzędu Miejskiego w Olecku.

Niniejsze sprawozdanie zostało opracowane w oparciu o umowę z dnia 11 marca 2019 roku. Warto podkreślić, iż głównym celem audytu nie jest kontrola stanu przeszłego, ale przedstawienie sytuacji spółki w badanych obszarach w okresie 2016-2018 oraz poszukiwanie możliwości usprawnień na przyszłość. Prezentowany raport zawiera wnioski z prowadzonych analiz dotyczących funkcjonowania PEC w Olecku sp. z o. o. w latach 2016-2018. Zgodnie z intencją Zamawiającego audyt koncentrował się nie tylko na analizie z perspektywy samej Spółki, ale również z szerszego punktu widzenia interesów jej właściciela, tj. gminy Olecko.

CZEŚĆ I

Działalność spółki pod kątem zgodności jej funkcjonowania z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi

Badane dokumenty/obszar:

- ✓ *Akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – Rep. A nr 11527/97,*
- ✓ *Protokół nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 5 stycznia 2018 r. Rep. A nr 48/2018 – Załącznik do uchwały nr 1/2018 Tekst jednolity umowy spółki pod firmą PEC w Olecku sp. z o. o.*
- ✓ *Wydruk z Centralnej Informacji KRS stan na dzień 14 marca 2019 r. (nr KRS:0000066976),*
- ✓ *Uchwała nr 8/2016 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 8 kwietnia 2016 roku w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej Spółki,*
- ✓ *Uchwała nr 1/2018 Rady Nadzorczej PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 1 lutego 2018 roku w sprawie powołania prezesa Zarządu,*

USTALENIA FAKTYCZNE

Na podstawie Aktu założycielskiego z dnia 5 września 1997 roku ówczesny Burmistrz i Zastępca Burmistrza Olecka ustalili akt założycielski jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przekształconej z mocy prawa z przedsiębiorstwa komunalnego PEC w Olecku (odpis z rejestru przedsiębiorstw państwowych PP 236 wydany przez SR w Suwałkach). Spółkę zawarto na czas nieograniczony. Przedmiotem działalności uczyniono zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą, w szczególności w obszarze:

- ✓ *wytwarzania i dystrybucji energii ciepłej,*
- ✓ *doradztwa technicznego w zakresie ciepłownictwa,*
- ✓ *opracowywania opinii, ekspertyz oraz projektów i dokumentacji technicznej, w zakresie ciepłownictwa,*
- ✓ *świadczenia usług remontowo – budowlanych w zakresie energetyki ciepłej,*
- ✓ *świadczenie usług laboratoryjnych w zakresie badania paliw stałych i wody,*
- ✓ *koordynowanie programów i inwestycji ciepłowniczych na terenie Gminy Olecko,*
- ✓ *sprawowanie nadzoru jakościowego uczestnictwo w odbiorach końcowych inwestycji ciepłowniczych, które mają współpracować z urządzeniami eksploatowanymi przez spółkę,*
- ✓ *sprzedaż i montaż urządzeń i instalacji ciepłowniczych,*
- ✓ *działalność pomocnicza w zakresie niekolidującym z przedmiotem działalności wyżej wymienionych.*

Zgodnie z zapisami aktu założycielskiego kapitał własny spółki pokryto funduszem założycielskim i funduszem przedsiębiorstwa PEC, w którym kapitał zakładowy stanowił 680000 zł. Tworzone fundusze celowe wg stanu na dzień bilansu zachowały swoje przeznaczenie. Kapitał podzielono na 6800 udziałów po 100 zł każdy, który w całości objęła Gmina Olecko. W akcie zastrzeżono, że podniesienie kapitału spółki do wysokości 3000000

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olecku sp. z o. o.

zł nie będzie stanowić zmiany niniejszego aktu. W akcie ustalono zasady umarzania udziałów, zasady zbywania udziałów (w oparciu o ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych). W akcie wskazano władze spółki, ich kompetencje, zasady podejmowania decyzji, zasady przeznaczania zysku i tworzenia odpisów na fundusze spółki a także zasady rozwiązania i likwidacji spółki.

Dokonując analizy danych zawartych w KRS stwierdzono dokonanie zmian umowy spółki:

- ✓ 04.10.2001 r. zmiana treści § 4 - Rep. A nr 3571/2001,
- ✓ 20.11.2001 r. zmiana § 6 ust. 1 i § 20 ust.3 - Rep. A nr 4205/2001,
- ✓ 01.09.2002 r. zmiana § 6 ust. 1 Protokół nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników - Rep. A nr 388/2002,
- ✓ 03.04.2003 r. zmiana § 5-25, oraz skreślenie § 26-30 - Rep. A nr 1431/2003,
- ✓ 04.07.2003 r. sprostowanie § 5 ust 6, skreślenie § 8 ust. 6 - Rep. A nr 3422/2003,
- ✓ 27.08.2003 r. skreślenie § 10 ust. 3 - Rep. A nr 4508/2003,
- ✓ 22.06.2004 r. zmiana § 13 ust 1 pkt 5 oraz dodanie ust 3 do § 19 - Rep. A 3777/2004,
- ✓ 14.08.2008 r. zmiana § 19 pkt 3 Rep. A nr 1693/2008,
- ✓ 05.03.2009 r. zmiana § 4 ust. 1 Rep. A 906/2009.

w okresie objętym badaniem audytowym w umowie spółki dokonano dwóch zmian:

- ✓ 24.03.2017 r. zmiana § 14-19 oraz dodanie w § 10 ust. 6, Rep. A nr 1101/2017,
- ✓ 05.01.2018 r. zmiana § 14 Rep. A nr 48/2018.

Na podstawie ostatniej z wyżej wskazanych zmian przyjęto tekst jednolity umowy spółki (aktu założycielskiego). Według cytowanego wyżej tekstu przedmiotem działalności spółki, określonym w § 4 jest obecnie wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, zgodnie z kodem PKD – 3530Z.

Dokonując analizy dokumentów potwierdzono, że:

- ✓ *PEC w Olecku sp. z o. o. realizuje zadania określone w art. 1 ustawy o gospodarce komunalnej mające charakter użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług zaopatrzenia w energię cieplną.*
- ✓ *działalność jest prowadzona w formie zgodnej z treścią art. 2 i 9 ustawy o gospodarce komunalnej,*
- ✓ *PEC w Olecku jako przedsiębiorstwo komunalne, uległo z dniem 1 lipca 1997 r. przekształceniu w jednoosobową spółkę gminy, z mocy prawa (art. 14 ust. 1 u.o.g.k.).*
- ✓ *spółka wstąpiła we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem było przedsiębiorstwo komunalne (art. 14 ust. 2 u.o.g.k.).*
- ✓ *ówczesny Burmistrz i Zastępca Burmistrza ustalili akt założycielski i złożyli wniosek o wpisanie spółki do rejestru handlowego (art. 15 u.o.g.k.).*
- ✓ *Pierwszy zarząd spółki został powoływany przez Burmistrza w akcie założycielskim (art. 17 u.o.g.k.)*
- ✓ *W spółce powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego działa rada nadzorcza(art. 18 u.o.g.k.)*
- ✓ *umowa spółki została zawarta w formie aktu notarialnego (art. 157 § 2 KSH),*

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ *umowa spółki zawiera postanowienia dotyczące firmy, przedmiotu działalności spółki, kapitału zakładowego lub wkładów (art. 21 pkt 2 i 3 KSH),*
- ✓ *osoby zawierające umowę spółki posiadały zdolność do czynności prawnych w chwili dokonywania czynności (21 pkt 4 KSH),*
- ✓ *PEC jako spółka zawiązywana przez jednego wspólnika, posiada umowę spółki w formie aktu założycielskiego,*
- ✓ *wszystkie wkłady zostały wniesione przed rejestracją spółki,*
- ✓ *kapitał własny spółki został pokryty funduszem założycielskim i funduszem przedsiębiorstwa w przedsiębiorstwie komunalnym,*
- ✓ *zarząd dokonał zgłoszenia spółki do sądu rejestrowego.*
- ✓ *dla spółki założono rachunek bankowy, a także dokonano zgłoszenia do Urzędu Skarbowego.*
- ✓ *organy spółki powoływano zgodnie z przepisami i we właściwej formie; Radę nadzorczą powołano uchwałą zgromadzenia wspólników (art. 10 a u.o.g.k.),*

Dokument/obszar poddany badaniu:

- ✓ *Regulamin organizacyjny PEC w Olecku sp. z o. o., wprowadzony Zarządzeniem Prezesa nr 13/2007 z dnia 20 grudnia 2007,*
- ✓ *Regulamin Pracy i Wynagradzania w PEC w Olecku sp. z o. o. wprowadzony Zarządzeniem Prezesa nr 6/2007 z dnia 1 października 2007 roku,*
- ✓ *Zarządzenie nr 7/2016 Prezesa PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 19 września 2016 roku w sprawie zmiany Regulaminu Pracy i Wynagradzania w PEC sp. z o. o.*
- ✓ *Zarządzenie nr 10/2017 Prezesa PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 28 września 2017 roku w sprawie zmiany Regulaminu Pracy i Wynagradzania w PEC w Olecku sp. z o. o.*
- ✓ *Uchwała nr 7/2018 Rady Nadzorczej PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 28 lutego 2018 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Pracy Zarządu Spółki PEC w Olecku sp. z o. o.*
- ✓ *Uchwała nr 9/2010 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 10 grudnia 201 roku w sprawie uchwalenia regulaminu Rady Nadzorczej PEC w Olecku sp. z o. o.*
- ✓ *Dokumentacja dotycząca zwoływania Zgromadzeń Wspólników, w tym Nadzwyczajnych Zgromadzeń wspólników w latach 2016-2018 (m. in. Protokoły i uchwały Zgromadzenia)*
- ✓ *Zarządzenia Prezesa PEC w Olecku sp. z o. o. wydawane w latach 2016-2018,*
- ✓ *Uchwały Rady nadzorczej PEC w Olecku sp. z o. o. podjęte w latach 2016-2018,*
- ✓ *Strategie działalności PEC sp. zo. o. za badany okres,*
- ✓ *Sprawozdania Zarządu z działalności PEC za lata 2016 – 2017,*
- ✓ *Dokumentacja Urzędu Miejskiego w Olecku w zakresie spraw związanych ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego przez gminę; regulamin organizacyjny, zakres czynności Zastępcy Burmistrza, sprawozdanie z zadania audytowego zapewniającego z dnia 24 marca 2017 r. (AW.1720.6.2016)*

USTALENIA FAKTYCZNE

Obecnie funkcjonujący Regulamin organizacyjny PEC w Olecku został wprowadzony w 2007 roku. W przepisach ogólnych wskazano podstawy prawne funkcjonowania przedsiębiorstwa, formę prawną, strukturę właścicielską, obszar działania oraz zasady ogólne prowadzenia działalności. W części dotyczącej celu i przedmiotu działania wskazano cel ogólny działalności przedsiębiorstwa, tj. zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną oraz szczegółowo wskazano zakres dotyczący w/w zaopatrzenia; ponadto uregulowano formę realizacji celów szczegółowych (zakres własny oraz zlecanie zadań innym przedsiębiorstwom). W części trzeciej odniesiono się do zasad działania PEC, wskazując ogólnie na uprawnienia w zakresie prowadzenia działalności eksploatacyjnej urządzeń i sieci, na prowadzenie dokumentacji, w tym finansowej oraz na zdolność kredytowania działalności spółki. W niniejszej części odesłano do polityki rachunkowości jako do aktu określającego zasady ewidencji księgowej i rozliczeń.

W części czwartej wskazano zasady organizacji przedsiębiorstwa; w tym formę prawną oraz odesłanie do zakresów obowiązków pracowników w zakresie działania, podziału czynności i zasad odpowiedzialności. W kolejnym punkcie wskazano stanowiska podległe Prezesowi. W dalszej kolejności ujęto zasady organizacji pracy (zasada kierownictwa jednoosobowego, wydawanie poleceń, zasady realizacji obowiązków przez pracownika, odpowiedzialność za kontrolę merytoryczną). W punkcie szóstym ujęto system zarządzania przedsiębiorstwem; wskazano władze spółki, odesłano do właściwych regulaminów funkcjonowania organów spółki, wskazano skład i zasady powoływania organów. W dalszej części uregulowano zakres działania i kompetencje pionów organizacyjnych przedsiębiorstwa; wskazano uprawnienia i obowiązki prezesa, głównego księgowego, inspektora ds. finansowo księgowych, a także pracowników zajmujących się obsługą kotłowni – monterów i palaczy c. o., W części siódmej opisano zasady działania działów i samodzielnych stanowisk (zasady organizacji pracy w tym z zakresu bhp i ppoż. Wymagania dotyczące organizacji pracy, porządku i dyscypliny pracy, kryteriów oceny pracy i zapis o prowadzeniu dokumentacji pracy). W ostatniej części określono zasady reprezentacji przedsiębiorstwa.

Po przeprowadzonej analizie dokumentu, uwzględniając obowiązujące środowisko prawne, przyjęte praktyki i techniki prawotwórcze dotyczące tworzenia wewnętrznych regulacji stwierdzono, co następuje:

- ✓ *W treści przepisów ogólnych, w pkt I ust. 8 wskazano, że przedsiębiorstwo prowadzi samodzielnie działalność na podstawie udzielonych koncesji na wytwarzanie ciepła oraz przesyłanie i dystrybucję ciepła; niniejsze zapisy są nieadekwatne do świadczonych przez PEC usług, ponieważ zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, nie wymaga uzyskania koncesji: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5MW, jak również ciepła uzyskiwanego w przemysłowych procesach technologicznych, gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 5MW.*
- ✓ *Obowiązujący Regulamin organizacyjny PEC zawiera zapisy niespójne z aktualną treścią tekstu jednolitego umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018; w pkt II Regulaminu w ust. 1, lit a) – I) wskazano szczegółowy zakres działalności gospodarczej oparty o zapisy*

wcześniejszej treści umowy spółki – obecnie zgodnie z treścią § 4 umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 przedmiotem działalności jest zgodnie z klasyfikacją PKD – wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (3530Z)

- ✓ Obowiązujący regulamin odsyła w pkt. IV ust. 2 do zakresów obowiązków jako do dokumentów wskazujących zakres działania, podział czynności oraz zasady odpowiedzialności pracowników. Dokonując analizy zapisów pkt VII regulaminu widoczne jest szczegółowe określenie zakresu obowiązków dla głównego księgowego oraz inspektora ds. finansowo – księgowych, co w ocenie audytora powieli zapisy zadań określonych w zakresach obowiązków.
- ✓ Dokonując porównania stanowisk określonych w Regulaminie ze stanowiskami faktycznie funkcjonującymi w przedsiębiorstwie, stwierdzono, że w Regulaminie nie wskazano stanowiska pracownika obsługi biurowej (etat funkcjonuje od czerwca 2013 r.),
- ✓ Dokonując analizy teczek akt osobowych stwierdzono, że zapisy zakresu obowiązków inspektora ds. finansowo – księgowych wskazują na podległość głównemu księgowemu PEC, zgodnie natomiast z zapisami zarówno części określonej jako „Prezes Zarządu” jak i nieusystematyzowanej części rozdziału VIII wszyscy pracownicy PEC w Olecku sp. z o. o. podlegają bezpośrednio Prezesowi Zarządu,
- ✓ W odniesieniu do całości regulaminu należy wskazać swoiste nieuporządkowanie zarówno co do treści jak i systematyki całego aktu. Nieuporządkowanie terminologii jest widoczne w odniesieniu do nazewnictwa stanowisk lub organów spółki (w niektórych zapisach wskazuje się „Prezesa Spółki”, lub „Prezesa Zarządu”, a w niektórych przypadkach wskazuje się na podległość pracownika „Zarządowi” – gł. księgowy. Podobnie w przypadku inspektora ds. finansowo księgowych, który w treści tytułu „Prezes Zarządu” został określony jako specjalista ds. finansowych.) Jeżeli chodzi o systematykę to uwagi znajdują uzasadnienie w samej konstrukcji regulaminu; dane tytułu określane są cyfrą rzymską, jednak w niektórych przypadkach nie przyporządkowano im żadnej cyfry, następnie stosuje się w jednym przypadku ustępy a innym litery, w dalszej kolejności raz stosuje się litery, raz tirety, kropki czy wręcz wpisuje się zdania jako samodzielne jednostki redakcyjne bez jakiegokolwiek numeracji. Taka systematyka nie stanowi co prawda nieprawidłowości ale wpływa na niską czytelność aktu co może powodować trudności nawet przy precyzyjnym przywoływaniu konkretnego zapisu Regulaminu jako podstawy prawnej dla określonej czynności.

Obowiązujący Regulamin pracy i wynagradzania funkcjonuje od 2007 roku; zmiany jakich dokonano w 2017 roku wynikały z kontroli przeprowadzonej przez inspektorat okręgowy Państwowej Inspekcji Pracy (wystąpienie pokontrolne PIP Inspektorat pracy oddział w Elku, nr rej. 100120-531-1-K057-Ws01/17 z dnia 21września 2017 roku, oraz Nakaz PIP z dnia 21 września 2017 roku nr rej. 100120-53101-K057-Nk01/17) i miały na celu dostosowanie postanowień regulaminu do obowiązujących przepisów prawa pracy (m. in. kwestii potwierdzenia we właściwym terminie pracownikowi ustaleń umowy o pracę, doprecyzowania terminów udzielania niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, kwestie doprecyzowania zasad związanych z czasem niezdolności pracownika do pracy wskutek

choroby lub wypadku oraz doprecyzowania zasad związanych z należnościami z tytułu podróży służbowych. Zmiany wprowadzone w 2016 roku miały na celu dostosowanie czasu i systemu pracy palaczy i monterów w sezonie grzewczym.

Obowiązujący regulamin zawiera postanowienia ogólne, reguluje prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy, określa czas pracy i porządek pracy, reguluje również zasady usprawiedliwiania nieobecności i zwolnień z pracy, zasady wynagradzania, udzielanie urlopów, kwestie bhp, zasady odpowiedzialności porządkowej i dyscyplinarnej oraz wykaz prac wzbronionych kobietom.

Po przeprowadzonej analizie dokumentu, stwierdzono, co następuje:

- ✓ *Wnioski z kontroli przeprowadzonej przez inspektorat okręgowy Państwowej Inspekcji Pracy zostały wdrożone i tym samym dostosowane postanowienia regulaminu są co do zasady zgodne z przepisami kodeksu pracy, ustaw okołokodeksowych i aktów wykonawczych prawa pracy,*
- ✓ *Dokonana analiza Regulaminu potwierdza co do zasady zgodność jego zapisów z treścią Regulaminu organizacyjnego PEC*
- ✓ *W odniesieniu do treści § 8 ust. 13 zasadnym jest dokonanie zmiany zapisów dotyczących tajemnicy państwowej i służbowej, ponieważ zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie informacji niejawnych nie istnieje wyżej wymieniona terminologia,*
- ✓ *Dokonując analizy treści § 21 zasadnym jest dostosować jego treść do aktualnej struktury poprzez ewentualne usunięcie stanowiska Zastępcy Prezesa Zarządu*
- ✓ *W odniesieniu do całości regulaminu należy wskazać swoiste nieuporządkowanie systematyki aktu; uwagi znajdują uzasadnienie w konstrukcji regulaminu; w niektórych przypadkach nie przyporządkowano żadnych jednostek redakcyjnych, następnie stosowano ustępy a w dalszej kolejności zamiast punktów umieszczano ponownie ustępy zamiast punktów itd. Taka systematyka nie stanowi co prawda nieprawidłowości ale wpływa na niską czytelność aktu co może powodować trudności przy przywoływaniu konkretnego zapisu Regulaminu jako podstawy prawnej dla określonej czynności.*
- ✓ *W odniesieniu do kwestii związanych z zasadami wynagradzania i świadczeń pieniężnych, szczegółowe ustalenia i wnioski zawarto w części dotyczącej struktury wewnętrznej i polityki zatrudnienia.*

Regulamin Pracy Zarządu określa strukturę zarządu, czas trwania kadencji, zasady reprezentacji i prowadzenia spraw spółki, zakres obowiązków, zasady zwoływania Zgromadzeń Wspólników, kwestie upoważnienia do dokonywania czynności prawnych oraz problematykę zakazu zajmowania się działalnością konkurencyjną. Regulamin Rady Nadzorczej określa jej organizację i sposób wykonywania czynności. Uchwalony został przez zgromadzenie wspólników. Regulamin określa funkcję rady, skład rady, czas trwania kadencji, zasady wykonywania mandatu, zakres obowiązków, zadań i uprawnień. Ponadto określono zasady podejmowania uchwał i zwoływania posiedzeń, zasady dokumentowania posiedzeń, a także zasady wykonywania czynności nadzorczych i kontrolnych.

Po przeprowadzonej analizie dokumentu, stwierdzono, co następuje:

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ *Zapisy regulaminu Pracy Zarządu i Rady Nadzorczej są co do zasady zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, ustawy o gospodarce komunalnej i aktów powiązanych,*
- ✓ *W przypadku zapisów § 2 ust. 1 Regulaminu Rady Nadzorczej stwierdzono jego niezgodność z zapisami § 18 ust. 1 i 2 umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 roku; w treści Regulaminu wskazano, że kadencja każdego z członków Rady Nadzorczej wynosi 3 lata, podczas gdy w treści umowy spółki w skazano, że członkowie Rady nadzorczej są powoływani na okres wspólnej kadencji trwającej 3 lata, w ust. 2 odniesiono się do kwestii sprawowanego mandatu przez członka Rady, który w przypadku powołania przed upływem danej kadencji wygasa równocześnie z mandatami pozostałych członków Rady Nadzorczej.*

Na podstawie analizy dokumentacji działań organów Spółki, tj. Zgromadzenia Wspólników, Rady nadzorczej oraz Zarządu Spółki w latach 2016-18 stwierdzono, co następuje:

- ✓ *Zgromadzenie Wspólników przyjmowało i zatwierdzało roczne sprawozdania finansowe spółki w formie uchwał,*
- ✓ *Sprawozdania Zarządu z działalności za rok były zatwierdzane przez Zgromadzenie wspólników; w każdym z badanych lat udzielano absolutorium Prezesowi Zarządu w formie stosownej uchwały,*
- ✓ *Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej PEC były zatwierdzane przez Zgromadzenie wspólników; absolutorium było udzielane dla każdego członka Rady Nadzorczej w jednej uchwale,*
- ✓ *Protokoły Zgromadzeń Wspólników zawierały: porządek obrad, otwarcie obrad, stwierdzenie zdolności do podejmowania uchwał, podejmowanie uchwał w sprawach wynikających z umowy spółki, omówienie spraw bieżących spółki.*
- ✓ *Protokoły z posiedzeń Rady Nadzorczej obejmowały: przyjęcie porządku obrad, omówienie bieżącej sytuacji spółki, kwestie związane z planowanymi działaniami spółki, ocenę sprawozdań z działalności spółki oraz sprawozdań finansowych, sprawy różne,*
- ✓ *W roku 2016 Prezes PEC wydał 10 zarządzeń; ich treść dotyczyła wewnętrznej organizacji spółki (zasad gospodarowania i przydziału środków ochrony indywidualnej, higieny osobistej oraz odzieży dla pracowników, inwentaryzacji opału, częściowego pokrycia składek na grupowe ubezpieczenie pracowników, zmiany regulaminu pracy, powołania zespołu powypadkowego, polityki rachunkowości) oraz przekazywania darowizn pieniężnych dla stowarzyszeń, klubów sportowych oraz fundacji (4 z 10 zarządzeń; w kwocie łącznej 3 500 zł),*
- ✓ *W roku 2017 Prezes PEC wydał 14 zarządzeń; ich treść dotyczyła organizacji i zarządzania spółką (9 zarządzeń – dotyczących Regulaminu korzystania z usług publicznych, wprowadzenia taryf dla ciepła, inwentaryzacji opału, powołania komisji przetargowej, zmiany Regulaminu Pracy i Wynagradzania, przyznania świadczenia pieniężnego, wprowadzenia procedur dotyczących zadań inwestycyjnych, polityki rachunkowości) oraz przekazywania darowizn pieniężnych dla stowarzyszeń, klubów sportowych oraz fundacji (5 z 14 zarządzeń; w kwocie łącznej 5 000 zł). Stwierdzono, że 4 zarządzenia (inwentaryzacja opału i 3 darowizny) zostały podpisane przez prokurenta*

samoistnego spółki. W odniesieniu do podpisywanych przez prokurenta samoistnego zarządzeń Prezesa PEC należy wskazać, że zgodnie z treścią § 15 umowy spółki z dnia 5 marca 2009 roku (umowa obowiązująca w przytaczanym 2017 roku) i treścią § 15 umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 roku w przypadku Zarządu jednoosobowego oświadczenia w imieniu spółki składa członek (Prezes) Zarządu. Składanie oświadczeń woli w imieniu spółki przez członka zarządu łącznie z prokurentem umowa spółki dopuszcza wyłącznie w sytuacji gdy zarząd składa się z dwóch lub większej liczby członków. W treści § 16 ust. 2 umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 roku odesłano do Regulaminu Zarządu jako do aktu określającego szczegółowe zasady i tryb działania Zarządu. W treści umowy spółki z dnia 5 marca 2009 roku nie znajdują się zapisy dotyczące Regulaminu Zarządu. Dopiero w treści Regulaminu pracy Zarządu, zatwierdzonego uchwałą Rady nadzorczej nr 7/2018 z dnia 28 lutego 2018 roku wskazano w § 4 ust. 4, że Zarząd udziela prokury lub ją odwołuje. Dokonując analizy zapisów § 14 umowy z dnia 5 marca 2009 wynika, że zarząd składa się z jednego do trzech członków (obecnie jeden). W treści Regulaminu organizacyjnego w części dotyczącej zakresu działania i kompetencji prezesa wskazano, że Prezes Zarządu jest kierownikiem zarządzającym PEC. W części IX ust. 4 i 5 Regulaminu organizacyjnego wskazano, że prokurę ustanawia i odwołuje Zarząd a do wykonywania czynności określonego rodzaju lub reprezentowania w określonych sprawach Prezes Zarządu może ustanawiać pełnomocników działających w granicach udzielonego pełnomocnictwa. Warto podkreślić, że przepisy o prokurze zawarte są w Ustawie Kodeks cywilny, począwszy od art. 109¹ KC, zgodnie z którym: „§ 1. Prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. § 2. Nie można ograniczyć prokury ze skutkiem wobec osób trzecich, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.” Zgodnie z KC prokura ma bardzo szeroki zakres - obejmuje w zasadzie wszystkie czynności sądowe i pozasądowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą poza specyficzną grupą czynności wymienionych w art. 109³ KC (m.in. zbycie i obciążenie nieruchomości), do których dokonania potrzeba pełnomocnictwa szczególnego. Udzielenie prokury, tak jak i każdego pełnomocnictwa, jest czynnością prawną w związku z czym dokonuje jej zarząd spółki zgodnie z jej zasadami reprezentacji. Co bardzo istotne, KC rozróżnia prokurę samoistną gdzie prokurent jest uprawniony do samodzielnego dokonywania czynności oraz prokurę łączną udzielaną kilku osobom, które muszą działać wspólnie aby reprezentować mocodawcę. W analizowanym przypadku sprawa dotyczy prokurenta samoistnego, co pozwala przyjąć, że podpisane Zarządzenia Prezesa mają moc obowiązującą; jednak mając na uwadze powyższą problematykę zasadnym jest dokonać przeglądu regulacji i określić jasne zasady udzielania prokury i pełnomocnictw.

- ✓ W roku 2018 Prezes PEC wydał 12 zarządzeń; ich treść dotyczyła organizacji spółki (7 zarządzeń – dotyczących: powołania komisji przetargowej, wprowadzenia polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych) oraz przekazywania darowizn pieniężnych dla stowarzyszeń, klubów sportowych oraz fundacji (3 zarządzenia; kwota darowizn 2 600 zł),

- ✓ *Roczne strategie działalności PEC były zatwierdzane na Zgromadzeniach Wspólników w formie uchwał,*
- ✓ *Strategie działalności PEC obejmowały co do zasady podejmowanie działań zmierzających do pozyskania dotacji na budowę ciepłowni na biomasę (wniosków dotacyjnych, przetargu na inwestora zastępczego), przyjęcie koncepcji przyłączenia kotłowni do sieci, kwestie cen ciepła, cen surowców energetycznych, kosztów i zysków działalności itp. Ponadto zawarto kwestie realizacji strategii kadrowej w tym skutków wprowadzenia w 2017 r. równoważnego czasu pracy palaczy, realizację strategii technologicznej (w 2017 roku przeniesiono założenia na rok 2018 z powodu przesunięcia realizacji nowej inwestycji).*
- ✓ *Nadzór bezpośredni, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych sprawowała Rada Nadzorcza powołana uchwałą Zgromadzenia Wspólników. W odniesieniu do kwestii związanej ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego na działalnością PEC jako spółki komunalnej stwierdzono, że zgodnie z treścią Regulaminu organizacyjnego UM w Olecku bezpośredni nadzór nad PEC w badanym okresie sprawował Zastępca Burmistrza Olecka, ponadto w strukturze organizacyjnej urzędu w ramach funkcjonujących komórek organizacyjnych zadania związane ze współpracą z PEC przypisano Wydziałowi Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. W odniesieniu do badanego obszaru z uzyskanej dokumentacji wynika jedynie realizacja nadzoru wynikającego z kompetencji Rady Nadzorczej określonych w § 19 umowy spółki (ocena sprawozdań zarządu, zatwierdzanie taryf, uchwalanie regulaminu zarządu spółki czy też nadzorowania wykonywania przez Zarząd uchwał Zgromadzenia Wspólników). Brak jest natomiast jakichkolwiek danych i dokumentów potwierdzających formalne sprawowanie nadzoru ze strony Zastępcy Burmistrza Olecka, zgodnie z określonymi na jego stanowisku obowiązkami.*

Dokument/obszar podlegający badaniu:

- ✓ *Strona Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Olecku*

USTALENIA FAKTYCZNE

Po przeprowadzonej analizie zawartości strony BIP Urzędu Miejskiego w Olecku stwierdzono, co następuje:

- ✓ *PEC w Olecku sp. z o. o. korzysta i publikuje informacje na stronie urzędu w zakładce „spółki gminne” pod adresem:
<http://www.umolecko.bip.doc.pl/index.php?dz=4&id=14196>*
- ✓ *W przedmiotowej zakładce znajdują się dane, dotyczące: informacji podstawowych o spółce, przedmiocie działalności spółki, statusie prawnym, organach spółki, strukturze właścicielskiej, taryfach, ogłoszeniach, przetargach, regulaminie korzystania z usług publicznych, rozstrzygnięciach przetargów, regulaminie udzielania zamówień publicznych oraz o klauzulach informacyjnych dotyczących RODO.*
- ✓ *Informacje zawarte na przedmiotowej stronie zawierają niezbędne dane, są uporządkowane i czytelne,*

- ✓ *Zaprojektowanie układu strony zapewnia intuicyjność wyszukiwania informacji,*
- ✓ *Strona zawiera również dane archiwalne, dostępne w ramach tych samych podkategorii.*

Dokonując badania wskazanego obszaru niezbędnym jest wskazanie podstaw prawnych stanowiących kryterium oceny zgodności udostępniania informacji publicznej przez spółkę.

Spółka komunalna, jako podmiot wykonujący zadania publiczne, zobowiązana jest do udostępniania informacji publicznej jej dotyczącej zarówno na wniosek, jak i w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacja taka może być jednak ograniczona ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej – obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności:

- ✓ organy władzy publicznej;
- ✓ organy samorządów gospodarczych i zawodowych;
- ✓ podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa;
- ✓ podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego;
- ✓ podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółki komunalne, czyli spółki tworzone przez gminy w celu realizacji zadań publicznych (PEC jako realizujący zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą), mieszczą się w powyższym katalogu podmiotów zobowiązanych do udzielania informacji publicznej. Informacją taką (w stosunku do działalności PEC) jest każda informacja o sprawach publicznych, a w szczególności o:
(...)

1. podmiotach wykonujących zadania publiczne, w tym o:

- ✓ statusie prawnym lub formie prawnej,
- ✓ organizacji,
- ✓ przedmiocie działalności i kompetencjach,
- ✓ organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
- ✓ strukturze własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3-5,
- ✓ majątku, którym dysponują;

2. zasadach funkcjonowania podmiotów wykonujących zadania publiczne, w tym o:

- ✓ trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
- ✓ sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
- ✓ sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
- ✓ stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygnięcia,
- ✓ prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ naborach na wolne stanowiska,
3. danych publicznych, w tym:
- ✓ treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć, dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
  - ✓ stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych,
  - ✓ treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
4. majątku publicznym, w tym o:
- ✓ majątku jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządów zawodowych i gospodarczych oraz majątku osób prawnych samorządu terytorialnego,
  - ✓ majątku podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej, pochodzącym z zadysponowania majątkiem publicznym, oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,
  - ✓ dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty publiczne mają pozycję dominującą, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,

Jak wskazano wyżej, spółki komunalne zobowiązane są do udzielania informacji publicznej, czy to w Biuletynie Informacji Publicznej, czy też na wniosek osoby zainteresowanej. Zaznaczyć należy jednak, że zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy obowiązek ten może podlegać ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Jednocześnie ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

W ramach badania audytor dokonał również audytu stanu wdrożenia i funkcjonowania przepisów *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych - RODO)*. W tym celu posłużono się listą kontrolną stanu wdrożenia ROD a następnie dokonano podsumowania funkcjonowania nowego systemu ochrony danych w przedsiębiorstwie.

Publikator	Rozdział	Zagadnienie/wymaganie (opis)	Uwagi / Dowody / Wnioski	Stopień spełnienia (zgodność/ niezgodność)
Zasady dotyczące przetwarzania danych i podstawy prawne przetwarzania				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 5 ust. 1 a)	Przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”);	Dane są przetwarzane w sposób zgodny z przepisami prawa UE jak i krajowego wyłącznie do celów związanych z prowadzoną działalnością przez PEC	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 1 b)	Zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”);	Dane osobowe są zbierane wyłącznie w celu realizacji umów z kontrahentami i pracownikami, jak również do celów realizacji zadań inwestycyjnych (np. przetargi, noski aplikacyjne itp.)	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 1 c)	Adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”);	Dane są pozyskiwane i przetwarzane wyłącznie w celu realizacji zadań przez PEC w niezbędnym zakresie	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 1 d)	Prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane („prawidłowość”);	Dane są aktualizowane na bieżąco, mając na względzie specyfikę działalności PEC	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 1 e)	Przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą („ograniczenie przechowywania”);	Przechowywane dokumenty zawierające dane są gromadzone zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w sposób umożliwiający identyfikację osoby, której dotyczą (np. teczki akt osobowych)	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 1 d)	Przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych („integralność i poufność”).	Dokumentacja zawierająca dane osobowe jest przechowywana i przetwarzana w sposób minimalizujący utratę lub zniszczenie poprzez stosowanie środków technicznych (zamykane pomieszczenia i szafy) jak również logicznych (oprogramowania antywirusowe, polityka haseł, itp.)	zgodność
RODO	Art. 5 ust. 2	Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów dotyczących zasad przetwarzania danych musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie („rozliczalność”)	Kierownictwo spółki ma świadomość ciężącej odpowiedzialności z tytułu sprawowania funkcji ADO i co do zasady dysponuje stosowną wiedzą na temat obowiązujących w firmie procedur	zgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 6	Przetwarzanie danych zwykłych posiada podstawę prawną.	Stosownie do przepisów prawa, regulujących organizację i funkcjonowanie PEC	zgodność
RODO	Art. 9	Przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych posiada podstawę prawną.	Stosownie do przepisów prawa, regulujących organizację i funkcjonowanie PEC	zgodność
RODO	Art. 7 ust. 1	Jeżeli dane przetwarzane są na podstawie zgody administrator jest w stanie wykazać, że osoba której dane dotyczą wyraziła zgodę na przetwarzanie danych.	PEC stosuje stosowne klauzule informacyjne, jednak mając na względzie charakter kontrahentów (brak klientów indywidualnych) zgoda zazwyczaj wynika z treści podpisywanych umów lub innych dokumentów, w przypadku danych dotyczących pracowników w aktach osobowych widnieją stosowne klauzule i oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych jaki o zapoznaniu się ze stosownymi regulacjami, w tym kwestiami dotyczącymi zgody n na przetwarzanie danych	zgodność
RODO	Art. 7 ust 2	Jeżeli dane przetwarzane są na podstawie zgody, a zgoda jest wyrażana w pisemnym oświadczeniu jest ona przedstawiona w sposób pozwalający wyraźnie odróżnić ją od pozostałych kwestii, w zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, jasnym i prostym językiem.	PEC stosuje stosowne klauzule informacyjne, jednak mając na względzie charakter kontrahentów (brak klientów indywidualnych) zgoda zazwyczaj wynika z treści podpisywanych umów lub innych dokumentów, w przypadku danych dotyczących pracowników w aktach osobowych widnieją stosowne klauzule i oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych jaki o zapoznaniu się ze stosownymi regulacjami, w tym kwestiami dotyczącymi zgody n na przetwarzanie danych	zgodność
RODO	Art. 7 ust. 3	Jeżeli dane przetwarzane są na podstawie zgody wyrażona zgoda jest łatwa do wycofania.	PEC stosuje stosowne klauzule informacyjne, jednak mając na względzie charakter kontrahentów (brak klientów indywidualnych) zgoda zazwyczaj wynika z treści podpisywanych umów lub innych dokumentów, w przypadku danych dotyczących pracowników w aktach osobowych widnieją stosowne klauzule i oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych	zgodność
RODO	Art. 7 ust. 3	Jeżeli dane przetwarzane są na podstawie zgody osoba która zgodę ma wyrazić jest informowana o prawie jej wycofania w każdej chwili przed jej wyrażeniem.	PEC stosuje stosowne klauzule informacyjne, jednak mając na względzie charakter kontrahentów (brak klientów indywidualnych) zgoda zazwyczaj wynika z treści podpisywanych umów lub innych dokumentów, w przypadku danych dotyczących pracowników w aktach osobowych widnieją	zgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

			stosowne klauzule i oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych	
RODO	Art. 7 ust.4	Jeżeli dane przetwarzane są na podstawie zgody od zgody na przetwarzanie danych nie jest uzależnione wykonanie umowy, w tym świadczenie usługi, jeśli przetwarzanie danych osobowych nie jest niezbędne do wykonania tej umowy.	PEC stosuje stosowne klauzule informacyjne, z których wynika, że podanie danych jest warunkiem umożliwiającym zawarcie umowy a dane są niezbędne do jej wykonania	zgodność
Warunki wyrażenia zgody przez dziecko w przypadku usług społeczeństwa informacyjnego				
RODO	Art. 8 ust. 1	Jeżeli dziecko nie ukończyło 16 lat zgodę na przetwarzanie danych wyraziła lub zaaprobowwała osoba sprawująca władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem oraz wyłącznie w zakresie wyrażonej zgody	W badanej dokumentacji nie znajdują się tego typu dane,	Brak przypadków
RODO	Art. 8 ust. 2	administrator, uwzględniając dostępną technologię, podejmuje rozsądne starania, by zweryfikować, czy osoba sprawująca władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem wyraziła zgodę lub ją zaaprobowwała.	W badanej dokumentacji nie znajdują się tego typu dane,	Brak przypadków
Przejrzystość i tryb korzystania z praw				
RODO	Art. 12 ust. 1	Informacje podawane w obowiązku informacyjnym oraz komunikacja w sprawach art. 15-22 RODO udzielane są w zwięzłej, przejrzystej, zrozumiałej formie i łatwo dostępnej formie.	Stosowne klauzule są zrozumiałe i zredagowane w sposób zwięzły, dostępne są na stronie BIP Urzędu Miejskiego i w siedzibie PEC	zgodność
RODO	Art. 12 ust. 2	Administrator ułatwia osobie, której dane dotyczą uzyskanie wszelkich informacji w przedmiocie przetwarzanych danych	Nie stwierdzono przypadków żądania uzyskania informacji w przedmiocie przetwarzania danych	Brak przypadków
RODO	Art. 12 ust. 3	Administrator bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w terminie miesiąca od otrzymania żądania, udziela osobie, której dane dotyczą informacji o działaniach podjętych w związku z żądaniem na podstawie art. 15-22.	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków
RODO	Art. 12 ust. 3	Jeżeli występuje przedłużenie terminu do spełnienia żądań osoby, której dane dotyczą w ramach art. 15-22, występuje to z uwagi na skomplikowany charakter żądania lub liczbę żądań. Czas udzielenia informacji jest jednak nie dłuższy niż dalsze dwa miesiące.	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków
RODO	Art. 12 ust. 4	Jeżeli administrator nie podejmuje działań w związku z żądaniem osoby w ramach art. 15-22 której dane dotyczą, niezwłocznie lecz nie później niż w terminie miesiąca od otrzymania żądania informuje o: powodach niepodjęcia działań; możliwości wniesienia	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

		skargi do organu nadzorczego; skorzystania z ochrony prawnej przed sądem.		
RODO	Art. 12 ust. 5	Obowiązek informacyjny oraz wykonywanie praw przysługujących osobie której dane dotyczą w ramach art. 15-22 odbywa się bez pobierania opłat.	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków
RODO	Art. 12 ust. 5	Odmówienie podjęcia działań w związku z żądaniem na podstawie art. 15-22 lub pobieranie rozsądnej opłaty następuje jeżeli żądania osoby są nadmierne lub ewidentnie nieuzasadnione w szczególności ze względu na swój ustawiczny charakter.	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków
RODO	Art. 12 ust. 5	Jeżeli administrator ma uzasadnione wątpliwości co do tożsamości osoby składającej żądanie w zakresie art. 15-22 żąda dodatkowych informacji niezbędnych do potwierdzenia tożsamości.	W badanej dokumentacji oraz na podstawie udzielonych informacji nie stwierdzono przypadków tego typu żądań	Brak przypadków
Weryfikacja dopełnienia obowiązku informacyjnego w przypadku gromadzenia danych od osoby, której dane dotyczą oraz z innych źródeł				
RODO	Art. 13 i 14	Swoją tożsamość i dane kontaktowe oraz, gdy ma to zastosowanie, tożsamość i dane kontaktowe swojego przedstawiciela;	Zawarto w treści pkt 1 klauzuli	zgodność
RODO	Art. 13 i 14	Gdy ma to zastosowanie – dane kontaktowe inspektora ochrony danych (tym czasowo ABI)	W PEC nie powołano inspektora ochrony danych osobowych Spółka komunalna będąca w 100% własnością Gminy Miejskiej ma obowiązek powołać Inspektora Ochrony Danych Osobowych, bowiem na podstawie art. 4 pkt. 7 RODO, jest odrębnym od gminy, administratorem danych osobowych. W świetle ww. przepisu RODO „administrator danych osobowych – oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub z wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie UE lub w prawie państwa członkowskiego”. Obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych osobowych wynika wprost z art. 37 pkt. 1 RODO.	niezgodność
RODO	Art. 13 i 14	Cele przetwarzania danych osobowych, oraz podstawę prawną przetwarzania;	Zawarto w treści pkt 2 klauzuli	zgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 13 i 14	Jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f) – prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratora lub przez stronę trzecią;	Przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust 1 lit b ROD	Nie dotyczy
RODO	Art. 13 i 14	Informacje o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją;	Zawarto w treści pkt 3 klauzuli	zgodność
RODO	Art. 13 i 14	Gdy ma to zastosowanie – informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej oraz o stwierdzeniu lub braku stwierdzenia przez Komisję odpowiedniego stopnia ochrony lub w przypadku przekazania, o którym mowa w art. 46, art. 47 lub art. 49 ust. 1 akapit drugi, wzmiankę o odpowiednich lub właściwych zabezpieczeniach oraz o możliwościach uzyskania kopii danych lub o miejscu udostępnienia danych.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RODO	Art. 13 i 14	Okres, przez który dane osobowe będą przechowywane, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu;	Zawarto w treści pkt 4 klauzuli	zgodność
RODO	Art. 13 i 14	Informacje o prawie do żądania od administratora dostępu do danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych;	Zawarto w treści pkt 5 klauzuli	zgodność
RODO	Art. 13 i 14	Jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) lub art. 9 ust. 2 lit. a) – informacje o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RODO	Art. 13 i 14	Informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego;	Zawarto stosowne zapisy w treści pkt 6 klauzuli, jednak nie wskazano nazwy i siedziby organu nadzorczego	Zgodność z uwagami
RODO	Art. 13 i 14	Informację, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych;	Zawarto w treści pkt 7 klauzuli	zgodność
RODO	Art. 13 i 14	Informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4, oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.	Brak przypadków	Brak przypadków

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 14	W przypadku zbierania danych nie od osoby, której one dotyczą, informację o źródle pochodzenia danych, a jeśli ma to zastosowanie, czy pochodzą one ze źródeł publicznie dostępnych	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 13 ust. 3 i 14 ust. 4	Jeżeli administrator planuje dalej przetwarzać dane osobowe w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane, przed takim dalszym przetwarzaniem informuje on osobę, której dane dotyczą, o tym innym celu oraz udziela jej wszelkich innych stosownych informacji,	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 14 ust. 3	Informacje wynikające z obowiązku informacyjnego, w przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której dotyczą podawane są: 1. w rozsądnym terminie po pozyskaniu danych osobowych – najpóźniej w ciągu miesiąca – mając na uwadze konkretne okoliczności przetwarzania danych osobowych; 2. jeżeli dane osobowe mają być stosowane do komunikacji z osobą, której dane dotyczą – najpóźniej przy pierwszej takiej komunikacji z osobą, której dane dotyczą; lub jeżeli planuje się ujawnić dane osobowe innemu odbiorcy – najpóźniej przy ich pierwszym ujawnieniu.	Brak przypadków	Brak przypadków
Prawa osób, których dane dotyczą				
RODO	Art. 15	Realizowanie prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą. W tym wydawanie kopii danych.	Brak tego typu przypadków w badanym okresie	Brak przypadków
RODO	Art. 16	Realizowanie prawa do sprostowania danych	Brak tego typu przypadków w badanym okresie	Brak przypadków
RODO	Art. 17	Realizowanie prawa do usunięcia danych (prawo do bycia zapomnianym)	Brak tego typu przypadków w badanym okresie	Brak przypadków
RODO	Art. 18	Realizowanie prawa do ograniczenia przetwarzania.	Brak tego typu przypadków w badanym okresie	Brak przypadków
RODO	Art. 20	Realizowanie prawa do przenoszenia danych	Brak tego typu przypadków w badanym okresie	Brak przypadków
Prawo do sprzeciwu				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 21 ust. 1	Możliwość wniesienia sprzeciwu przez osobę, której dane dotyczą – z przyczyn związanych z jej szczególną sytuacją – wobec przetwarzania dotyczących jej danych osobowych opartego na art. 6 ust. 1 lit. e (wykonanie zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej) lub f (prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych lub strony trzeciej), w tym profilowania na podstawie tych przepisów.	Nie dotyczy, przetwarzanie danych odbywa się w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. b	Nie dotyczy
RODO	Art. 21 ust. 4	Poinformowanie osoby, której dane dotyczą, najpóźniej przy okazji pierwszego kontaktu, w sposób jasny i odrębny od wszelkich innych informacji o możliwości wniesienia sprzeciwu.	Nie dotyczy, przetwarzanie danych odbywa się w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. b	Nie dotyczy
Zautomatyzowane podejmowanie decyzji w indywidualnych przypadkach, w tym profilowanie				
RODO	Art. 22 ust. 1	Niepodejmowanie decyzji względem osoby, której dane dotyczą, która opiera się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i wywołuje wobec tej osoby skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na nią wpływa.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 22 ust. 3	Jeżeli profilowanie jest dopuszczalne, administrator danych wdraża właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą, a co najmniej prawa do uzyskania interwencji ludzkiej ze strony administratora, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania tej decyzji	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 22 ust. 3	Niepoddawanie profilowaniu danych szczególnej kategorii, chyba że osoba, której dane dotyczą wyraziła zgodę lub przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, i istnieją właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą.	Brak przypadków	Brak przypadków
Obowiązki administratora danych				
RODO	Art. 24 ust. 1	Poddawanie przeglądowi i uaktualnianie stosowanych technicznych i organizacyjnych środków ochrony danych osobowych.	W realizacji	W realizacji
RODO	Art. 24 ust. 2	Wdrożenie przez administratora danych odpowiednich polityk ochrony.	Zarządzenie Prezesa PEC z dnia 17 maja 2018 r. – Polityka ochrony danych osobowych	zgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 24 ust. 3	Stosowanie przez administratora danych zatwierdzonych kodeksów postępowania lub zatwierzonego mechanizmu certyfikacji.	Polityka ochrony danych osobowych, Regulamin ochrony danych osobowych	Zgodność
Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych				
RODO	Art. 25 ust. 1	Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania		zgodność
RODO	Art. 25 ust. 2	Domyślna ochrona danych (np. pseudonimizacja)		zgodność
Współadministratorzy danych				
RODO	Art. 26 ust. 1	Ustalenie między współadministratorami zakresów odpowiedzialności dotyczącej wypełniania obowiązków wynikających z RODO, w szczególności w odniesieniu do wykonywania przez osobę, której dane dotyczą, przysługujących jej praw, oraz ich obowiązków w odniesieniu do realizacji obowiązku informacyjnego (art. 13 i 14 RODO).	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RODO	Art. 26 ust. 2	Udostępnienie osobom, których dane dotyczą zasadniczej części uzgodnień między współadministratorami.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Przedstawiciele administratorów lub podmiotów przetwarzających niemających jednostki organizacyjnej w Unii				
RODO	Art. 27 ust. 1	Wyznaczenie na piśmie przedstawiciela na terenie UE	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Podmiot przetwarzający				
RODO	Art. 28 ust. 1	Korzystanie przez administratora danych z usług takich podmiotów przetwarzających, które zapewniają wystarczające gwarancje wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, by przetwarzanie spełniało wymogi niniejszego rozporządzenia i chroniło prawa osób, których dane dotyczą.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 2	Podmiot przetwarzający nie korzysta z usług innego podmiotu przetwarzającego bez uprzedniej szczegółowej lub ogólnej pisemnej zgody administratora.	Brak przypadków	Brak przypadków
Elementy umowy o powierzeniu przetwarzania				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 28 ust. 3	przedmiot i czas trwania przetwarzania	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3	charakter i cel przetwarzania	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3	rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3	obowiązki i prawa administratora danych	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. a	Wskazanie, że przetwarzanie danych odbywa się wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. b	Zapewnienie, by osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych zobowiązały się do zachowania tajemnicy lub by podlegały odpowiedniemu ustawowemu obowiązkowi zachowania tajemnicy	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. c	Podejmuje środki bezpieczeństwa danych (art. 32 RODO)	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. d	Zobowiązanie podmiotu przetwarzającego do przestrzegania warunków korzystania z usług innego podmiotu przetwarzającego,	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. e	Pomoc administratorowi danych poprzez odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wywiązać się z obowiązku odpowiadania na żądania osoby, której dane dotyczą	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. f	Pomoc administratorowi danych w wywiązaniu się z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa danych, zgłaszania naruszeń ochrony danych osobowych organowi nadzorcemu, zawiadomienia osoby, której dane dotyczą o naruszeniu ochrony danych osobowych, oceny skutków przetwarzania, uprzednich konsultacji (art. 32-36 RODO)	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. g	Zobowiązanie do usunięcia lub zwrotu administratorowi danych wszelkich danych osobowe oraz usunięcie wszelkich ich istniejących kopii, chyba że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego nakazują przechowywanie danych osobowych	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	Art. 28 ust. 3 lit. h	Zobowiązanie do udostępnienia administratorowi danych wszelkich informacji niezbędnych do wykazania spełnienia obowiązków określonych w artykule 28 RODO oraz umożliwienie administratorowi danych lub audytorowi upoważnionemu przez administratora danych przeprowadzanie audytów, w tym inspekcji, i przyczynianie się do nich.	Brak przypadków	Brak przypadków
Przetwarzanie z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 29	Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.	Brak przypadków	Brak przypadków
Rejestrowanie czynności przetwarzania				
RODO	Art. 30 ust. 1	Prowadzenie w formie pisemnej, w tym elektronicznej, rejestru czynności przetwarzania danych osobowych, za które odpowiadają.	W PEC prowadzony jest rejestr czynności przetwarzania danych, zgodnie z załącznikiem 01 a	zgodność
Współpraca z organem nadzorczym				
RODO	Art. 31	Administrator lub podmiot przetwarzający (ewentualnie przedstawiciel) współpracuje z organem nadzorczym w ramach wykonywania przez niego swoich zadań.	W realizacji	W realizacji
Bezpieczeństwo danych osobowych				
RODO	Art. 32 ust. 1 i 2	Administrator i podmiot przetwarzający wdrażają odpowiednie środki techniczne i organizacyjne aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrożenia oraz charakter, zakres, kontekst i cel przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw i wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia. Uwzględnienie w szczególności ryzyka wiążącego się z przetwarzaniem (szacowanie ryzyka), w szczególności wynikające z: a) przypadkowego lub niezgodnego z prawem zniszczenia, b) utraty, modyfikacji, nieuprawnionego ujawnienia, c) lub nieuprawnionego dostępu do danych osobowych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych.	Przeprowadzana analiza ryzyka dla zbiorów i procesów stanowi podstawę do wdrożenia odpowiednich środków bezpieczeństwa	zgodność
RODO	art. 32 ust. 1 a-d	Administrator i podmiot przetwarzający wdrożyli m.in.: a) pseudonimizację i szyfrowanie danych osobowych, b) zdolność do ciągłego zapewnienia poufności, integralności, dostępności i odporności systemów i usług przetwarzania, c) zdolność do szybkiego przywracania dostępności danych osobowych i dostępu do nich w razie incydentu fizycznego lub technicznego, d) regularne testowanie, mierzenie i ocenianie skuteczności środków technicznych i organizacyjnych mających zapewnić bezpieczeństwo przetwarzania.	W realizacji	W realizacji
RODO	art. 32 ust. 3	Administrator i podmiot przetwarzający stosują zatwierdzony kodeks postępowania (vide: art. 40) lub zatwierdzony mechanizm certyfikacji (vide: art. 42) celem wykazania wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych dla	W PEC istnieją sformalizowane procedury bezpieczeństwa i ochrony danych	zgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

		bezpieczeństwa danych osobowych.		
RODO	art. 32 ust. 4	Administrator oraz podmiot przetwarzający podjęli działania w celu zapewnienia, by każda osoba fizyczna działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego, która ma dostęp do danych osobowych, przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego od niej prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego.	Dane są przetwarzane wyłącznie w celu realizacji obowiązków służbowych na podstawie stosownego upoważnienia	zgodność
Zgłaszanie naruszenia ochrony danych osobowych organowi nadzorcemu				
RODO	art. 33 ust. 1	Zgłaszanie naruszenia ochrony danych osobowych powodujące ryzyko naruszenia praw i wolności osób fizycznych przez Administratora w terminie 72 godzin po stwierdzeniu naruszenia do organu nadzorczego.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	art. 33 ust. 2	Podmiot przetwarzający po stwierdzeniu naruszenia ochrony danych osobowych bez zbędnej zwłoki zgłasza je administratorowi.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	art. 33 ust. 1 a-d	Zgłoszenie zawiera wymagane elementy, o których mowa w art. 33 ust. 1 a-d.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	art. 33 ust. 5	Administrator dokumentuje wszelkie naruszenia ochrony danych osobowych, w tym okoliczności naruszenia ochrony danych osobowych, jego skutki oraz podjęte działania zaradcze.	Brak przypadków	Brak przypadków
Zawiadamianie osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych				
RODO	art. 34 ust. 1	O naruszeniu ochrony danych osobowych powodujące wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator bez zbędnej zwłoki zawiadamia osobę, której dane dotyczą, o takim naruszeniu.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	art. 34 ust. 2	Zawiadomienie jasnym i prostym językiem opisuje charakter naruszenia ochrony danych osobowych oraz zawiera przynajmniej informacje i środki, o których mowa w art. 33 ust. 3 lit. b), c) i d).	Brak przypadków	Brak przypadków
Ocena skutków dla ochrony danych i uprzednie konsultacje				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	art. 35 ust. 1 i 3	Administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych gdy przetwarzanie może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych. wymagana w szczególności w przypadku: a) systematycznej, kompleksowej oceny czynników osobowych odnoszących się do osób fizycznych, która opiera się na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, i jest podstawą decyzji wywołujących skutki prawne wobec osoby fizycznej lub w podobny sposób znacząco wpływających na osobę fizyczną; b) przetwarzania na dużą skalę szczególnych kategorii danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1, lub danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, o czym mowa w art. 10; lub c) systematycznego monitorowania na dużą skalę miejsc dostępnych publicznie.	Brak tego typu danych	Brak przypadków
RODO	art. 35 ust. 2	Dokonując oceny skutków dla ochrony danych, administrator konsultuje się z inspektorem ochrony danych, jeżeli został on wyznaczony.	Brak tego typu danych Nie wyznaczono IOD	Brak przypadków
RODO	art. 35 ust. 7	Ocena skutków przetwarzania zawiera co najmniej elementy wskazane w art. 35 ust. 7.	Brak tego typu danych, przeprowadzane są analizy ryzyka co do incydentów	Brak przypadków
RODO	art. 35 ust. 11	Gdy zmienia się ryzyko wynikające z operacji przetwarzania, administrator dokonuje przeglądu, by stwierdzić, czy przetwarzanie odbywa się zgodnie z oceną skutków dla ochrony danych	Brak tego typu danych, przeprowadzane są analizy ryzyka co do incydentów	Brak przypadków
Uprzednie konsultacje				
RODO	art. 36 ust. 1	Administrator konsultuje się z organem nadzorczym przed rozpoczęciem przetwarzania, jeżeli ocena skutków dla ochrony danych, wykazała, że przetwarzanie powodowałoby wysokie ryzyko, gdyby administrator nie zastosował środków w celu zminimalizowania tego ryzyka.	Brak przypadków	Brak przypadków
RODO	art. 36 ust. 3	Konsultując się z organem nadzorczym, administrator przedstawił mu wymagane elementy określone w art. 36 ust. 3.	Brak przypadków	Brak przypadków
Ocena skutków dla ochrony danych i uprzednie konsultacje				
RODO	art. 37 ust. 1 a-c	Wyznaczenie inspektora ochrony danych przez administratora lub podmiot przetwarzający w sytuacjach obligatoryjnych.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 37 ust. 2 i 3	W przypadku wyznaczenia jednego inspektora ochrony danych: a) czy łatwo nawiązać z nim kontakt z każdej jednostki organizacyjnej, b) przez kilka organów lub podmiotów publicznych, został on	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

		wyznaczony z uwzględnieniem ich struktury i wielkości.		
RODO	art. 37 ust. 5	Inspektor ochrony danych został wyznaczony na podstawie kwalifikacji zawodowych, a w szczególności wiedzy fachowej na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych oraz umiejętności wypełniania zadań nałożonych przez RODO.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 37 ust. 7	Administrator lub podmiot przetwarzający publikują dane kontaktowe inspektora ochrony danych i zawiadamiają o nich organ nadzorczy.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
Status inspektora ochrony danych				
RODO	art. 38 ust. 1	Administrator oraz podmiot przetwarzający zapewniają, by inspektor ochrony danych był właściwie i niezwłocznie włączany we wszystkie sprawy dotyczące ochrony danych osobowych.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 38 ust. 2	Administrator oraz podmiot przetwarzający wspierają inspektora ochrony danych w wypełnianiu przez niego zadań, zapewniając mu zasoby niezbędne do wykonania tych zadań oraz dostęp do danych osobowych i operacji przetwarzania, a także zasoby niezbędne do utrzymania jego wiedzy fachowej.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 38 ust. 3	Administrator oraz podmiot przetwarzający zapewniają, by inspektor ochrony danych nie otrzymywał instrukcji dotyczących wykonywania tych zadań. Nie jest on odwoływany ani karany przez administratora ani podmiot przetwarzający za wypełnianie swoich zadań. Inspektor ochrony danych bezpośrednio podlega najwyższemu kierownictwu administratora lub podmiotu przetwarzającego.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 38 ust. 4	Osoby, których dane dotyczą, mogą kontaktować się z inspektorem ochrony danych we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem ich danych osobowych oraz z wykonywaniem praw przysługujących im na mocy niniejszego rozporządzenia.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 38 ust. 6	Inspektor ochrony danych może wykonywać inne zadania i obowiązki. Administrator lub podmiot przetwarzający zapewniają, by takie zadania i obowiązki nie powodowały konfliktu interesów.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
Ocena skutków dla ochrony danych i uprzednie konsultacje				

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	art. 39 ust. 1 a	Inspektor informuje administratora, podmiot przetwarzający oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy niniejszego rozporządzenia oraz innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych i doradzanie im w tej sprawie	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 39 ust. 1 b	Inspektor monitoruje przestrzeganie niniejszego rozporządzenia, innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych oraz polityk administratora lub podmiotu przetwarzającego w dziedzinie ochrony danych osobowych, w tym podział obowiązków, działania zwiększające świadomość, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania oraz powiązane z tym audyty;	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 39 ust. 1 c	Inspektor udziela na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie jej wykonania zgodnie z art. 35.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 39 ust. 1 d	Inspektor współpracuje z organem nadzorczym.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 39 ust. 1 e	Inspektor pełni funkcje punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami, o których mowa w art. 36, oraz w stosownych przypadkach prowadzi konsultacje we wszelkich innych sprawach.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
RODO	art. 39 ust. 2	Inspektor ochrony danych wypełnia swoje zadania z należyтым uwzględnieniem ryzyka związanego z operacjami przetwarzania, mając na uwadze charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania.	Brak Inspektora Ochrony Danych	niezgodność
Przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego.				
RODO	Art. 45 ust. 1 w zw. z ust. 3	Przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego znajduje podstawę w decyzji Komisji.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RODO	Art. 46	Przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej następuje poprzez zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń, i pod warunkiem, że obowiązują egzekwowalne prawa osób, których dane dotyczą, i skuteczne środki ochrony prawnej.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RODO	Art. 46 ust. 5	Przekazywanie danych znajduje podstawę w decyzji wydanej przez GIODO która dotychczas nie została zmieniona, zastąpiona, uchylona.	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

RODO	Art. 49	Jednorazowe lub wielokrotne przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej następuje na podstawie jednego z wyjątków.	Nie dotyczy	Nie dotyczy
------	---------	--	-------------	-------------

Ważnym problemem, jaki został uwidoczniiony po dokonaniu oceny stanu wdrożenia i funkcjonowania nowych regulacji w zakresie przetwarzania i ochrony danych osobowych jest brak Inspektora Ochrony Danych Osobowych w PEC. W świetle art. 9 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi. W związku z tym spółka będąca w całości własnością Miasta ma obowiązek powołać Inspektora Ochrony Danych Osobowych, bowiem na podstawie art. 4 pkt. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych zwane dalej RODO), jest odrębnym od gminy, administratorem danych osobowych. W świetle ww. przepisu RODO „*administrator danych osobowych – oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub z wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych, jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie UE lub w prawie państwa członkowskiego*”. Obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych osobowych wynika wprost z art. 37 pkt. 1 RODO. Na uwagę zasługuje fakt, iż jeżeli administrator danych lub podmiot przetwarzający są organem lub podmiotem publicznym, to dla kilku takich organów lub podmiotów można wyznaczyć, z uwzględnieniem ich struktury organizacyjnej i wielkości, jednego inspektora ochrony danych osobowych (art. 37 pkt. 3 RODO). Dodatkowo inspektor ochrony danych osobowych może wchodzić w skład zasobu pracowniczego administratora danych lub podmiotu przetwarzającego lub wykonywać zadania na podstawie umowy o świadczenie usług. Mając powyższe na uwadze, w świetle przepisów RODO, zasadnym będzie wyznaczenie inspektora ochrony danych osobowych w PEC. Funkcję inspektora ochrony danych osobowych w tej spółce może pełnić ta sama osoba co w Gminie, pod warunkiem, iż spełnia kryteria wymienione w art. 37 pkt. 5 RODO. Może to być również zupełnie inna osoba. Ważne jest również to aby zgodnie z art. 37 pkt. 7 RODO administrator lub podmiot przetwarzający podał dane kontaktowe inspektora ochrony danych osobowych i zawiadomił o tym organ nadzorczy.

OCENA I WNIOSKI DOTYCZĄCE OBSZARU ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA SPÓŁKI,

Dokonując oceny całokształtu zgodności procesów organizacji i funkcjonowania spółki z regulacjami prawa powszechnie obowiązującego oraz z przyjętymi regulacjami i umową spółki należy stwierdzić, że:

- ✓ PEC w Olecku sp. z o. o. realizuje zadania mające charakter użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług zaopatrzenia w energię ciepłą.
- ✓ Przyjęta forma organizacyjno – prawna prowadzenia działalności spółki jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
- ✓ Podstawowy akt wewnętrzny regulujący organizację i funkcjonowanie spółki (regulamin organizacyjny) charakteryzuje:
  - nieadekwatność pewnych zapisów (zapisy dotyczące koncesji w sytuacji, gdy PEC zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, nie wymaga uzyskania koncesji - moc nie przekracza 5MW),
  - niezgodność z aktualną treścią tekstu jednolitego umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 (nieaktualne zapisy dotyczące przedmiotu działalności, zgodnie z PKD),
  - powielanie zapisów zadań określonych w zakresach obowiązków (dokonując analizy zapisów pkt. VII regulaminu widoczne jest szczegółowe określenie zakresu obowiązków dla głównego księgowego oraz inspektora ds. finansowo – księgowych, natomiast w pkt. IV ust. 2 regulaminu odesłano do zakresów obowiązków jako do dokumentów wskazujących zakres działania, podział czynności oraz zasady odpowiedzialności pracowników),
  - niezgodność przyjętej w regulaminie struktury ze stanowiskami faktycznie funkcjonującymi w przedsiębiorstwie (w regulaminie nie wskazano stanowiska pracownika obsługi biurowej - etat funkcjonuje od czerwca 2013 r.),
  - nieuporządkowanie zarówno co do treści jak i systematyki całego aktu oraz; nieuporządkowanie terminologii jest widoczne w odniesieniu do nazewnictwa stanowisk lub organów spółki (w niektórych zapisach wskazuje się „Prezesa Spółki”, lub „Prezesa Zarządu”, a w niektórych przypadkach wskazuje się na podległość pracownika „Zarządowi”). Podobnie w przypadku inspektora ds. finansowo księgowych, który w treści tytułu „Prezes Zarządu” został określony jako specjalista ds. finansowych.); dane tytułu określane są cyfrą rzymską, jednak w niektórych przypadkach nie przyporządkowano im żadnej cyfry, następnie stosuje się w jednym przypadku ustępy a innym litery, w dalszej kolejności raz stosuje się litery, raz tirety, kropki czy wręcz wpisuje się zdania jako samodzielne jednostki redakcyjne bez jakiegokolwiek numeracji.
- ✓ Zapisy zakresu obowiązków inspektora ds. finansowo – księgowych wskazują błędnie na podległość głównemu księgowemu PEC, zgodnie natomiast z zapisami zarówno części określonej jako „Prezes Zarządu” jak i nieusystematyzowanej części rozdziału VIII wszyscy pracownicy PEC w Olecku sp. z o. o. podlegają bezpośrednio Prezesowi Zarządu,
- ✓ Wnioski z kontroli przeprowadzonej przez inspektorat okręgowy Państwowej Inspekcji Pracy, dotyczące szeregu uchybień w regulaminie pracy i wynagradzania zostały wdrożone i tym samym dostosowane postanowienia regulaminu są co do zasady zgodne z przepisami kodeksu pracy, ustaw okołokodeksowych i aktów wykonawczych prawa pracy,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ Dokonana analiza regulaminu pracy i wynagradzania potwierdza co do zasady zgodność jego zapisów z treścią regulaminu organizacyjnego PEC
- ✓ W § 8 ust. 13 regulaminu pracy i wynagradzania zawarto nieaktualne zapisy dotyczące tajemnicy państwowej, w treści § 21 regulaminu funkcjonuje obecnie stanowisko Zastępcy Prezesa Zarządu,
- ✓ W odniesieniu do całości regulaminu należy wskazać swoiste nieuporządkowanie systematyki aktu; uwagi znajdują uzasadnienie w konstrukcji regulaminu; w niektórych przypadkach nie przyporządkowano żadnych jednostek redakcyjnych, następnie stosowano ustępy a w dalszej kolejności zamiast punktów umieszczano ponownie ustępy zamiast punktów itd.
- ✓ Zapisy regulaminu Pracy Zarządu i Rady Nadzorczej są co do zasady zgodne z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, ustawy o gospodarce komunalnej i aktów powiązanych,
- ✓ W przypadku zapisów § 2 ust. 1 Regulaminu Rady Nadzorczej stwierdzono jego niezgodność z zapisami § 18 ust. 1 i 2 umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 roku (w przedmiocie czasu trwania kadencji członków Rady)
- ✓ W badanym okresie 2016-2018 Prezes PEC wydał 36 zarządzeń; ich treść dotyczyła wewnętrznej organizacji spółki (24 z 36 zarządzeń) oraz przekazywania darowizn pieniężnych dla stowarzyszeń, klubów sportowych oraz fundacji (12 z 36 zarządzeń; w kwocie łącznej 11 100 zł), stwierdzono ponadto, że 4 zarządzenia w 2017 roku (inventaryzacja opału i 3 darowizny) zostały podpisane przez prokurenta samoistnego spółki. W analizowanym należy przyjąć, że podpisane Zarządzenia Prezesa mają moc obowiązującą, co nie zmienia faktu, że wewnętrzne regulacje spółki w sposób mało precyzyjny regulują kwestie udzielania prokury i zakres jej umocowania.
- ✓ Strategie działalności PEC obejmowały co do zasady podejmowanie działań zmierzających do pozyskania dotacji na budowę ciepłowni na biomasę (wniosków dotacyjnych, przetargu na inwestora zastępczego), przyjęcie koncepcji przyłączenia kotłowni do sieci, kwestie cen ciepła, cen surowców energetycznych, kosztów i zysków działalności itp. Ponadto zawarto kwestie realizacji „strategii kadrowej” w tym skutków wprowadzenia w 2017 r. równoważnego czasu pracy palaczy, realizację strategii technologicznej (w 2017 roku przeniesiono założenia na rok 2018 z powodu przesunięcia realizacji nowej inwestycji). Obecna strategia działania dotyczy w głównej mierze planowania działań bieżących; brakuje ustalenia długookresowych celów podstawowych (np. podejmowania działań związanych z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury technicznej służącej do świadczenia usług, zdobywania atrakcyjnych stałych odbiorców usług, itp.) i strategicznych celów spółki (np. w kwestii zwiększenia liczby obsługiwanych klientów; podnoszenia umiejętności i kompetencji pracowników, zrównoważonego rozwoju spółki, itp.) W przyjętych dokumentach planistycznych mało precyzyjnie wskazuje się kierunki rozwoju w odniesieniu do celów ilościowych (np. stopniowa poprawa wskaźników zyskowności i rentowności, wzrost efektywności wykorzystania posiadanego majątku trwałego, określenie zdolności usługowych spółki) i jakościowych (sformułowanie strategii rozwoju i jasnej wizji spółki, osiągnięcie lepszego wizerunku spółki, umocnienie marki, pozyskiwanie nowych kontrahentów, uzyskanie wzrostu

efektywności pracy dotychczasowych pracowników, zwiększenie atrakcyjności pracy w spółce). Mając na względzie strategię spółki rozumianej jako całość działań warto w tym miejscu poruszyć również kwestię strategii zarządzania zasobami ludzkimi; w obecnym stanie faktycznym brakuje zdefiniowania celów (zapewnienie wypracowanego i określonego standardu jakościowego wykonywanych usług, podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oraz standardu obsługi klientów; systemu szkolenia poszczególnych grup pracowniczych, analizy zapotrzebowania na dany rodzaj szkoleń i kursów, itp.). Ponadto odnosząc się do przyjętych praktyk, w strategii brakuje również jasno określonych kierunków i rodzajów działań prewencyjnych i naprawczych w przypadku powstania ryzyk i zagrożeń dla działalności spółki w wybranych obszarach.

- ✓ Ważnym problemem, jaki został uwidoczniony po dokonaniu oceny stanu wdrożenia i funkcjonowania nowych regulacji w zakresie przetwarzania i ochrony danych osobowych jest brak Inspektora Ochrony Danych Osobowych w PEC. W świetle obowiązujących przepisów spółka będąca w całości własnością Miasta ma obowiązek powołać Inspektora Ochrony Danych Osobowych, bowiem na podstawie art. 4 pkt. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych zwane dalej RODO), jest odrębnym od gminy, administratorem danych osobowych.
- ✓ Nadzór bezpośredni, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych sprawowała Rada Nadzorcza powołana uchwałą Zgromadzenia Wspólników. W odniesieniu do kwestii związanej ze sprawowaniem nadzoru właścicielskiego na działalnością PEC jako spółki komunalnej stwierdzono, że zgodnie z treścią Regulaminu organizacyjnego UM w Olecku bezpośredni nadzór nad PEC w badanym okresie sprawował Zastępca Burmistrza Olecka. W odniesieniu do badanego obszaru z uzyskanej dokumentacji wynika jedynie realizacja nadzoru wynikającego z kompetencji Rady Nadzorczej określonych w § 19 umowy spółki (ocena sprawozdań zarządu, zatwierdzanie taryf, uchwalanie regulaminu zarządu spółki czy też nadzorowania wykonywania przez Zarząd uchwał Zgromadzenia Wspólników). Brak jest jakichkolwiek danych i dokumentów potwierdzających formalne sprawowanie nadzoru ze strony Zastępcy Burmistrza Olecka, zgodnie z określonymi na jego stanowisku obowiązkami, co może wskazywać na brak faktycznej realizacji nadzoru w imieniu Miasta Olecko.

REKOMENDACJE AUDYTORA PO PRZEPROWADZONEJ ANALIZIE

Mając na względzie ustalenia faktyczne w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, a także powyżej wskazane wnioski, działając w sposób niezależny i obiektywny rekomenduje się, co następuje:

- ✓ Rekomenduje się zmienić treść regulaminu organizacyjnego, w sposób zapewniający zgodność struktury organizacyjnej ze stanem faktycznym (aktualizacja stanowisk),

unikanie powielania zapisów, adekwatność i aktualność zapisów (usunięcie zapisów nieobowiązujących lub nieznajdujących zastosowania), stosowanie jednolitej terminologii, określając jasno i przejrzysto zasady postępowania w danych okolicznościach (zasady udzielania prokury).

- ✓ W odniesieniu zarówno do regulaminu organizacyjnego jak i do regulaminu pracy należy uporządkować systematykę aktu, poprzez stosowanie jednolitych zasad techniki tworzenia aktów normatywnych (np. w oparciu o reguły określone w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej")
- ✓ W przypadku zapisów Regulaminu Rady Nadzorczej należy wyeliminować zapisy niezgodne z zapisami § 18 ust. 1 i 2 umowy spółki i dokonać stosownych zmian jasno określających czas trwania kadencji członków Rady Nadzorczej
- ✓ W związku z przeprowadzoną oceną stanu wdrożenia i funkcjonowania przepisów dotyczących przetwarzania i ochrony danych osobowych, niezbędnym jest zrealizowanie obowiązku wyznaczenia inspektora ochrony danych osobowych w PEC. Na uwagę zasługuje fakt, iż jeżeli administrator danych lub podmiot przetwarzający są organem lub podmiotem publicznym, to dla kilku takich organów lub podmiotów można wyznaczyć, z uwzględnieniem ich struktury organizacyjnej i wielkości, jednego inspektora ochrony danych osobowych (art. 37 pkt. 3 RODO). Dodatkowo inspektor ochrony danych osobowych może wchodzić w skład zasobu pracowniczego administratora danych lub podmiotu przetwarzającego lub wykonywać zadania na podstawie umowy o świadczenie usług. Ważne jest również to aby zgodnie z art. 37 pkt. 7 RODO administrator lub podmiot przetwarzający podał dane kontaktowe inspektora ochrony danych osobowych i zawiadomił o tym organ nadzorczy.
- ✓ W ocenie audytora należy rozważyć również wdrożenie szczegółowych procedur dotyczących realizacji praw osób, których dane dotyczą (w badanym okresie brak było tego rodzaju zdarzeń). Każda osoba, której dane są przetwarzane może złożyć do administratora wniosek o realizację praw określonych w art. 15-22 RODO. W praktyce, najczęściej takie wnioski pochodzą od klientów lub kontrahentów. Warto też pamiętać, że wniosek może zgłosić do swojego pracodawcy także pracownik (bez względu na formę zatrudnienia). Poza tym, nie tylko aktualny klient, kontrahent czy pracownik posiadają takie uprawnienia. Szczególną kategorią osób zainteresowanych złożeniem takich żądań mogą być także, kandydaci do pracy, szczególnie ci którzy nie zostali zatrudnieni. Takie osoby mogą żądać np. usunięcia swoich danych w związku z rekrutacją. Wnioski mogą składać również byli pracownicy. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku potencjalnych oraz byłych klientów lub kontrahentów. Rekomendowane procedury mogą zostać wdrożone w drodze odrębnego regulaminu.
- ✓ Należy podjąć działania zmierzające do weryfikacji istniejącej i ustalenia na nowo strategii spółki, poprzez przyjęcie długookresowych celów podstawowych i strategicznych celów spółki; należy określić kierunki rozwoju w odniesieniu do celów ilościowych i jakościowych, w tym miejscu poruszyć również kwestię strategii zarządzania zasobami ludzkimi, która w obecnym stanie faktycznym sprowadza się jedynie do krótkiej informacji dotyczącej stanu zatrudnienia.

CZEŚĆ II

Struktura wewnętrzna i polityka zatrudnienia w spółce pod kątem jej racjonalności i efektywności

Dokumenty poddane badaniu:

- ✓ *Regulamin organizacyjny PEC sp. z o. o., wprowadzony Zarządzeniem Prezesa nr 13/2007 z dnia 20 grudnia 2007,*
- ✓ *Regulamin Pracy i Wynagradzania w PEC sp. z o. o. wprowadzony Zarządzeniem Prezesa nr 6/2007 z dnia 1 października 2007 roku,*
- ✓ *Zarządzenie nr 7/2016 Prezesa PEC w Olecku sp. z o. o. z dnia 19 września 2016 roku w sprawie zmiany Regulaminu Pracy i Wynagradzania w PEC sp. z o. o.*
- ✓ *Zarządzenie nr 10/2017 Prezesa PEC sp. z o. o. z dnia 28 września 2017 roku w sprawie zmiany Regulaminu Pracy i Wynagradzania w PEC w Olecku sp. z o. o.*
- ✓ *Teczki akt osobowych: 7 szt. [REDAKTOWANE]*
- ✓ *Roczne karty ewidencji czasu pracy wybranych pracowników – karty za 2017-2018,*
- ✓ *Kartoteki urlopów wybranych pracowników za lata 2017 – 2018 (2016 rok zarchiwizowany), wraz załączonymi wnioskami o urlop i kartami urlopowymi,*
- ✓ *umowa o świadczenie usług w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 16 października 2017 roku,*
- ✓ *dokumentacja oceny ryzyka zawodowego na wybranych stanowiskach pracy,*
- ✓ *wystąpienie pokontrolne PIP Inspektorat pracy oddział w Elku, nr rej. 100120-531-1-K057-Ws01/17 z dnia 21 września 2017 roku, wraz z dokumentacją PEC w przedmiotowej sprawie*
- ✓ *Nakaz PIP z dnia 21 września 2017 roku nr rej. 100120-53101-K057-Nk01/17, wraz z dokumentacją PEC w przedmiotowej sprawie*

USTALENIA FAKTYCZNE

Podstawa prawna wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego: ogólnie ustawa z dnia 15 września 2000 roku Kodeks Spółek Handlowych oraz ogólnie akt założycielski spółki.

Podstawowym dokumentem regulującym zasady organizacji wewnętrznej i funkcjonowania przedsiębiorstwa jest Regulamin organizacyjny. Delegacją do wydawania regulaminu organizacyjnego jest treść § 20 ust. 1 aktu założycielskiego stanowiący, że Zarząd kieruje działalnością Spółki oraz reprezentuje ją w sądzie i poza sądem.

Strukturę wewnętrzną oraz zakres działania i podział czynności określają zakresy obowiązków i regulamin pracy zgodnie z pkt IV ust.2. W treści punktu VII określono zakres działania i kompetencji pionów organizacyjnych przedsiębiorstwa; wskazano stanowisko Prezesa, Głównego Księgowego, Inspektora ds. finansowo księgowych, pracowników zajmujących się obsługą kotłowni – monterzy CO. W pkt VIII zawarto zasady działania działów i stanowisk samodzielnych odnosząc się ogólnie do zasad bhp i ppoż, zasad efektywnego wykorzystania czasu pracy i kwalifikacji pracowników, przestrzegania porządku i dyscypliny pracy oraz kryteriów obiektywnego i sprawiedliwego oceniania wyników pracy. Drugim dokumentem jest Regulamin Pracy i Wynagradzania, który ustala organizację i porządek pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników, warunki

wynagradzania za pracę i przyznawanie innych świadczeń związanych z pracą w PEC sp. z o. o. Regulamin wydano w oparciu o art 104 – 104³ i art 77² Kodeksu Pracy oraz ogólnie wskazanych przepisów wykonawczych zarówno do Kodeksu Pracy jak i do innych przepisów prawa pracy. Zgodnie z treścią § 2 regulaminu znajduje on zastosowanie do wszystkich pracowników PEC bez względu na zajmowane stanowisko oraz rodzaj wykonywanej pracy.

Po przeprowadzonej analizie wyżej wymienionego regulaminu, stwierdzono, co następuje:

- ✓ *Obecnie funkcjonujący Regulamin organizacyjny nie odzwierciedla aktualnej struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa; zawarte zapisy nie wskazują wszystkich funkcjonujących stanowisk (brakuje pracownika obsługi biurowej), brak jest zapisów na temat np. prowadzenia dokumentacji kadrowej.*
- ✓ *W części VII regulaminu określającej kwestie zasad wynagradzania za pracę, w treści § 45 ust. 3 wskazano, że w spółce wypłacane są następujące składniki wynagrodzenia: wynagrodzenie zasadnicze miesięczne, premia uznaniowa, inne świadczenia i dodatki wymienione w regulaminie. Odnosząc się do zapisu należy wskazać na pewną niespójność zapisu, ponieważ jeżeli premia jest wypłacana jako obligatoryjny składnik wynagrodzenia (użyty zwrot „wypłacane są” oznacza obligatoryjne wypłacanie danego składnika) to w ocenie audytora powinna być premią regulaminową a nie uznaniową. Ponadto w regulaminie nie wskazano wysokości oraz okoliczności w jakich ta premia jest wypłacana. Premię jako składnik wynagrodzenia bieżącego, przyznaje się pracownikowi jako uzupełnienie płacy zasadniczej, a uzależniona jest ona od spełnienia określonych kryteriów. Premia jest składnikiem wynagrodzenia, który ma charakter okresowy i jest wypłacana w pewnych odstępach czasowych, np. miesięcznych lub kwartalnych. Zasadniczo przepisy prawa pracy nie regulują kwestii premiowania pracowników, nie mówią też o tym, jak tworzyć regulaminy premiowania dla pracowników. Kwestia premiowania pracowników pozostaje w dyspozycji pracodawców. To właśnie oni tworzą regulaminy wynagradzania czy premiowania albo też zawierają takie informacje bezpośrednio w umowie o pracę konkretnego pracownika. Premia uznaniowa jest rodzajem nagrody, o której przyznaniu decyduje pracodawca według uznania. To oznacza, że pracodawca posiada całkowitą swobodę w przyznaniu takiej premii pracownikowi albo jej odmowie. Pracownik, aby otrzymać nagrodę, nie jest zobowiązany do spełnienia z góry określonych warunków. Uznaniowy charakter nagrody polega na tym, że zarówno przyznanie jej pracownikowi, jak i określenie wysokości nagrody należy do zakresu swobodnego uznania zakładu pracy – mówi o tym wyrok Sądu Najwyższego z 8 czerwca 1977 r., I PR 175/76. Jeżeli chodzi o wypłatę premii uznaniowej, to nie podlega ona kontroli żadnych organów, które rozstrzygają spory ze stosunku pracy. Czyli oznacza to, że pracownik nie ma prawa dochodzić, czy taka premia powinna być mu wypłacona czy nie, jeżeli został pominięty przy jej przyznawaniu. Premia regulaminowa zaś, to składnik wynagrodzenia za pracę wypłacany pracownikowi, który spełnia wymagane warunki określone w regulaminie firmy. Premia regulaminowa jest świadczeniem o innym charakterze niż nagroda. Przysługuje ona na zasadach określonych w przepisach płacowych danej firmy. Czyli, może być stworzony odrębny regulamin premiowania w danej firmie albo może być to ujęte w układzie zbiorowym pracy, regulaminie*

wynagradzania lub w razie braku takich aktów może by zapis w umowie o pracę danego pracownika (tak będzie w firmach zatrudniających mniej niż 20 pracowników).

- ✓ Obecnie obowiązujący regulamin wynagradzania w ocenie audytora nie określa w sposób jasny i przejrzysty zasad wynagradzania; obecne zapisy wskazują jedynie w sposób ogólny elementy wynagrodzenia i dodatkowe świadczenia związane z pracą. Mając na względzie stosowanie zasady, że płaca powinna mieć bezpośredni związek z pracą a każdy pracownik powinien otrzymywać wynagrodzenie za pracę odpowiednie do jej rodzaju zasadnym jest dokonać przeglądu obowiązującego regulaminu wynagradzania i przyjęć jasne kryteria wynagradzania na danych stanowiskach (np. zastosować tabele zaszeregowania, lub wynagrodzenie liczone w oparciu o ustalony mnożnik, itp.). Warto również podkreślić, że duże znaczenie dla ustalania wysokości wynagrodzeń ma obecnie zasada jednakowej płacy za pracę jednakowej wartości. Podstawą tej zasady jest art. 141 TWE oraz Dyrektywa 2000/78/WE i 2000/43/WE nakazujące równo wynagradzać pracowników bez stosowania kryteriów dyskryminujących.

Stan zatrudnienia według danych sprawozdawczych przedstawiał się następująco:

- ✓ zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2016 r. - 10 osób, w tym 7 osób zatrudnionych na czas nieokreślony oraz 3 osoby zatrudnione na sezon grzewczy,
- ✓ zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2017 r. - 9 osób w tym 6 pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony oraz 3 osoby zatrudniane na sezon grzewczy; zmiana etatowa wynika z przekształcenia zatrudnienia Prezesa Zarządu z dotychczasowej umowy o pracę na umowę o świadczenie usług zarządzania,
- ✓ zatrudnienie na 31 grudnia 2018 r. - 7 osób.

Badanie teczek akt osobowych miało na celu sprawdzenie zawartości teczek pod kątem zgodności ich prowadzenia z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika.

W wyniku badania audytor ustalił, że każda z badanych teczek podzielona była na 3 części A, B i C (odpowiednio oznaczona symbolem literowym). Potwierdzono, że w poszczególnych częściach teczek akt osobowych znajdują się m.in. następujące dokumenty:

W części A - dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie

w części B - dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia pracownika, w tym:

- ✓ umowy o pracę, a także zakres czynności,
- ✓ pisemne potwierdzenie zapoznania się przez pracownika z przepisami i informacjami oraz zaświadczenia o ukończeniu wymaganego szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- ✓ oświadczenie pracownika będącego rodzicem lub opiekunem dziecka, o którym mowa w art. 148 pkt 3, art. 178 § 2 i art. 188 Kodeksu pracy, o zamiarze lub o braku zamiaru korzystania z uprawnień określonych w tych przepisach,
- ✓ dokumenty dotyczące powierzenia pracownikowi mienia z obowiązkiem zwrotu albo rozliczenia się,
- ✓ dokumenty związane z podnoszeniem przez pracownika kwalifikacji zawodowych,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ oświadczenia dotyczące wypowiedzenia pracownikowi warunków umowy o pracę lub zmiany tych warunków w innym trybie,
- ✓ dokumenty związane z przyznaniem pracownikowi nagrody lub wyróżnienia oraz wymierzeniem kary porządkowej,
- ✓ pisma dotyczące udzielenia pracownikowi urlopu wychowawczego oraz urlopu bezpłatnego, dokumenty związane z obniżeniem wymiaru czasu pracy,
- ✓ orzeczenia lekarskie wydane w związku z przeprowadzonymi badaniami okresowymi i kontrolnymi,

w części C - dokumenty związane z ustaniem zatrudnienia, w tym:

- ✓ oświadczenie o wypowiedzeniu lub rozwiązaniu umowy o pracę,
- ✓ kopię wydanego pracownikowi świadectwa pracy,

Zgodnie z § 6 ust.3 przedmiotowego rozporządzenia, dokumenty znajdujące się w poszczególnych częściach akt osobowych pracowników były ułożone w porządku chronologicznym oraz ponumerowane; każda z tych części zawiera pełen wykaz znajdujących się w nich dokumentów.

Ponadto w ramach badania teczek akt osobowych uwzględniono kwestie wydawania świadectw pracy pod kątem zgodności z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (art. 97). Dokonana analiza pozwoliła potwierdzić, że

- ✓ w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca niezwłocznie wydawał pracownikowi świadectwo pracy,
- ✓ w świadectwie pracy zawarte były informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego.
- ✓ Świadectwa pracy zawierały stosowną klauzulę informującą, że pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa,

W oparciu o przeprowadzone badanie potwierdzono zgodność prowadzenia dokumentacji kadrowej z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania.

Treści umowy o pracę były zgodne z art. 29 § 1 Kodeksu Pracy (Dz.U.98.21.94), i zawierały następujące elementy:

- ✓ rodzaj pracy,
- ✓ miejsce wykonywania pracy,
- ✓ wynagrodzenie za pracę, ze wskazaniem składników wynagrodzenia,
- ✓ wymiar czasu pracy,
- ✓ termin rozpoczęcia pracy.

Pracodawca zrealizował wynikający z art. 29 § 3 Kodeksu Pracy - obowiązek pisemnego informowania pracownika o:

- ✓ obowiązującej pracownika dobowej i tygodniowej normie czasu pracy,
- ✓ częstotliwości wypłat wynagrodzenia za pracę,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ wymiarze przysługującego pracownikowi urlopu wypoczynkowego,
- ✓ obowiązującej pracownika długości okresu wypowiedzenia umowy o pracę.

W badaniach audytor uwzględnił i potwierdził również wywiązywanie się pracodawcy z obowiązku dostarczenia przedmiotowej informacji pracownikowi w terminie nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy o pracę.

W trakcie badania stwierdzono, że:

- ✓ w aktach osobowych znajdują się oryginalne dokumenty, np. certyfikaty oraz zaświadczenia o uczestnictwie w kursach i szkoleniach. Zgodnie z § 1 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika, w aktach osobowych winny znajdować się odpisy i kopie składanych dokumentów. Pracodawca może żądać od pracownika przedłożenia oryginałów tych dokumentów tylko do wglądu w celu sporządzenia z nich odpisów albo kopii. W ocenie audytora taka praktyka jest niezgodna z zapisami cytowanego przepisu,
- ✓ dokonana analiza teczek akt osobowych wykazała również, że w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowisku pracownika obsługi biurowej i inspektora ds. finansowo – księgowych zakresy obowiązków obejmowały te same czynności (ostatnie zmiany zakresów czynności na obydwu stanowiskach wprowadzono 16 czerwca 2014 roku – w przypadku stanowiska pracownika obsługi biurowej z zakresu usunięto prowadzenie spraw kadrowych).
- ✓ dokonując analizy teczek akt osobowych stwierdzono, że zapisy zakresu obowiązków inspektora ds. finansowo – księgowych wskazują na podległość głównemu księgowemu PEC, zgodnie natomiast z zapisami zarówno części określonej jako „Prezes Zarządu” jak i nieusystematyzowanej części rozdziału VIII wszyscy pracownicy PEC w Olecku sp. z o. o. podlegają bezpośrednio Prezesowi Zarządu.
- ✓ W informacji o warunkach zatrudnienia zawarto informację, że w PEC nie utworzono zakładowego układu zbiorowego pracy, natomiast w części dotyczącej świadczeń dodatkowych widnieje sprzeczny zapis, że pracownikowi przysługują świadczenia dodatkowe zgodnie z zakładowym układem zbiorowym pracy,

Dokonując analizy rocznych kart ewidencji czasu pracy wybranych pracowników za lata 2017-2018 oraz kartoteki urlopów wybranych pracowników za lata 2017 – 2018, wraz załączonymi wnioskami o urlop i kartami urlopowymi stwierdzono, co następuje:

- ✓ ewidencja czasu pracy co do zasady jest zgodna kartotekami urlopów oraz wnioskami i kartami urlopowymi; uwagi dotyczyły jedynie używania różnych symboli dla tego samego rodzaju urlopu (np. urlop wypoczynkowy raz wpisywano jako: „W” a raz jako: „UW”, zwolnienie lekarskie raz wpisywano jako „Z” a raz jako „Ch”), błędnego wpisania okresu wnioskowanego urlopu (np. wniosek █████ z dnia 14 lipca 2017 r. urlop w okresie od 17 lipca do 4 lipca 2017 r. zamiast do 4 sierpnia 2017 r.), lub też nie ujęcia urlopu w ewidencji (np. █████ urlop z dnia 24 kwietnia 2018 r.),
- ✓ w ewidencji wskazano liczbę godzin czasu pracy w każdym dniu, zliczono liczbę godzin przepracowanych miesięcznie i rocznie, liczbę dni wolnych i innych nieobecności w pracy,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ karty urlopowe stanowią potwierdzenie przebywania na urlopie wypoczynkowym, okolicznościowym lub sprawowania opieki nad dzieckiem i są zgodne ze składanymi wnioskami,
- ✓ w odniesieniu do urlopów okolicznościowych lub sprawowanej opieki nad dzieckiem w każdym przypadku znajdują się dokumenty uzasadniające wnioskowany urlop (akty zgonu, akty małżeństwa, oświadczenia rodzica itp.),

Dokonując analizy wykorzystania zasobów ludzkich sporządzono zestawienie zatrudnienia w badanym okresie oraz zmiany wynagrodzeń brutto pracowników zatrudnionych w PEC w latach 2016 -2018:

	2016	2017	2018
Liczba zatrudnionych pracowników	10 osób	9 osób	7 osób
Wynagrodzenie ██████████	6 760 zł	6 760 zł	7 275 zł
Wynagrodzenie ██████████	2 000 zł	2 058 zł	2 218 zł
Wynagrodzenie ██████████	2 490 zł	2 562 zł	2 762 zł
Wynagrodzenie ██████████	2 730 zł	2 809 zł	3 023 zł
Wynagrodzenie ██████████ ██████████	2 000 zł	2 300 zł	2 500 zł/ 2 700 zł
Wynagrodzenie ██████████ ██████████	-----	-----	2 700 zł
Wynagrodzenie ██████████	2 990 zł	3 376 zł	3 633 zł
Wynagrodzenie ██████████ ██████████	3 140 zł	3 230 zł	2 300 zł

Spółka w na obecną chwilę nie prowadzi jasno określonej polityki personalnej; dokonując analizy zatrudnienia w badanym okresie można odnieść wrażenie, że taka polityka w ogóle nie istnieje. Jedną z funkcji zarządzania personelem jest planowanie personelu. Celem planowania personelu jest identyfikacja przyszłych potrzeb firmy w zakresie kadr, sporządzenie planu, a następnie dążenie do wyeliminowania różnic pomiędzy stanem planowanym a rzeczywistym. Identyfikacja przyszłych potrzeb kadrowych wynikać powinna z planu strategicznego firmy, który obecnie odnosi się jedynie do stanu zatrudnienia w danym roku i do zastosowanego w PEC systemu czasu pracy. Planowanie personelu powinno przede wszystkim służyć następującym funkcjom:

- ✓ optymalizacji ponoszonych kosztów personalnych (które stanowią obecnie znaczny udział w kosztach funkcjonowania PEC), poprzez niedopuszczenie do sytuacji, w której powstanie niedobór lub nadmiar personelu,
- ✓ optymalizacji wykorzystania zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji pracowników oraz dobór odpowiednich metod rozwoju i doskonalenia personelu,
- ✓ opracowania odpowiednich kryteriów oceny personelu, by na bieżąco śledzić przydatność pracownika dla firmy oraz jego rozwój.

Odrębna kwestią jaką należy poruszyć jest kwestia związana z wynagradzaniem głównego księgowego spółki. W PEC warunki wynagradzania kadry zarządzającej ograniczone są przez przepisy tzw. ustawy kominowej. Chodzi tu o kadrę zarządzającą w spółkach prawa

handlowego z przeważającym (powyżej 50%) udziałem Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego. Do 8 września 2016 r. zasady jej wynagradzania wynikały z tzw. pierwszej ustawy kominowej, tj. ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222 ze zm.). Od 9 września 2016 r. kadra zarządzająca w takich podmiotach została objęta zakresem drugiej ustawy kominowej, tj. ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2190). Pierwsza ustawa (nadal obowiązująca) dotyczy aktualnie takich podmiotów, jak m.in. przedsiębiorstwa państwowe czy samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej. Druga reguluje zasady wynagradzania m.in. kadry zarządzającej spółek prawa handlowego z całkowitym lub większościovym udziałem Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego. Zarówno pierwsza, jak i druga ustawa kominowa ograniczają zakres i wysokość świadczeń płacowych dla kadry zarządzającej w podmiotach objętych zakresem tych ustaw. Trzeba jednak podkreślić, że od 9 września 2016 r. nie dotyczy to głównego księgowego. W okresie, w którym obowiązywała wyłącznie pierwsza ustawa kominowa, główni księgowi spółek z przeważającym udziałem Skarbu Państwa lub gminy podlegali zapisom tej ustawy. Wejście w życie drugiej ustawy kominowej spowodowało wyłączenie ich spod zakresu dotychczasowej ustawy. Ta grupa pracowników nie została jednak objęta drugą ustawą kominową. W konsekwencji warunki wynagradzania głównych księgowych wspomnianych spółek zostały oparte na ogólnych zasadach kodeksowych. Tak jak w przypadku innych pracowników zarządzających podlegających Kodeksowi pracy, ich świadczenia płacowe powinny więc być uregulowane zasadniczo w umowie o pracę. W zakładach zatrudniających co najmniej 50 pracowników warunki płacowe powinny być określone w regulaminie wynagradzania, chyba że pracownicy objęci są układem zbiorowym pracy. W przypadku PEC pomimo braku takiego obowiązku funkcjonuje regulamin wynagradzania. Kodeks pracy nie pozwala jednak na uregulowanie w tych aktach zakładowych warunków płacowych kadry zarządzającej (art. 241²⁶ § 2 K.p.). Do kadry tej zalicza się pracowników kierujących jednoosobowo zakładem pracy i ich zastępców, pracowników wchodzących w skład kolegiального organu zarządzającego zakładem pracy oraz głównych księgowych (art. 128 § 2 pkt 2 K.p.). Dla takich pracowników źródłem uprawnień płacowych jest tylko umowa o pracę i przepisy rangi powszechnej (ustawy i rozporządzenia). Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, do świadczeń płacowych w sensie ścisłym nie zalicza się jednak świadczeń pośrednio związanych z wykonywaniem pracy, takich jak np. nagroda jubileuszowa czy odprawa emerytalno-rentowa. W konsekwencji można uznać, że podstawą prawną wypłaty kadrze zarządzającej tego rodzaju świadczeń mogą być przepisy zakładowe. Nie można tego natomiast powiedzieć o takich składnikach wynagrodzenia, jak premie, dodatki, czy inne świadczenia typowo wynagrodzeniowe. W tym przypadku uregulowanie warunków ich wypłaty dla kadry zarządzającej powinno nastąpić w umowie o pracę, chyba że prawo do nich wynika wprost z przepisów ustawowych.

OCENA I WNIOSKI DOTYCZĄCE BADANEGO OBSZARU,

Dokonując oceny całokształtu organizacji i funkcjonowania procesów zarządzania zasobami ludzkimi należy wskazać, że:

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ Obecnie funkcjonujące wewnętrzne regulacje ustalające strukturę w spółce cechuje nieadekwatność struktury organizacyjnej - obecnie funkcjonujący Regulamin organizacyjny nie odzwierciedla aktualnej struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa.
- ✓ Obecne obowiązujące regulacje płacowe zawierają niespójne zapisy oraz niejasne zasady wypłacania określonych składników wynagrodzenia – premii. Zapisy wskazują co prawda jej uznaniowość jednak z treści regulaminu wynika, że jest wypłacana jako element obligatoryjny. Takie zapisy prowadzą do wypłacania premii jako składnika wynagrodzenia bez wskazania okoliczności w jakich on przysługuje a także wpływają na wzrost kosztów zatrudnienia.
- ✓ Obecnie obowiązujące regulacje płacowe spółki nie określają w sposób jasny i przejrzysty zasad wynagradzania.
- ✓ W aktach osobowych znajdują się oryginalne dokumenty, np. certyfikaty oraz zaświadczenia o uczestnictwie w kursach i szkoleniach, co jest niezgodne z § 1 ust. 3 *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika*, - w aktach osobowych winny znajdować się odpisy i kopie składanych dokumentów.
- ✓ Dokonana analiza teczek akt osobowych wykazała również, że w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowisku pracownika obsługi biurowej i inspektora ds. finansowo – księgowych zakresy obowiązków obejmowały te same czynności,
- ✓ Dokonując analizy teczek akt osobowych stwierdzono, że zapisy zakresu obowiązków inspektora ds. finansowo – księgowych wskazują na podległość głównemu księgowemu PEC, co jest niezgodne z treścią Regulaminu organizacyjnego PEC
- ✓ W przedkładanej pracownikom informacji o warunkach zatrudnienia zawierano zapis, że w PEC nie utworzono zakładowego układu zbiorowego pracy, natomiast w części dotyczącej świadczeń dodatkowych widnieje sprzeczny zapis, że pracownikowi przysługują świadczenia dodatkowe zgodnie z zakładowym układem zbiorowym pracy,
- ✓ Ewidencja czasu pracy co do zasady jest prowadzona prawidłowo; zgodnie z kartotekami urlopów oraz wnioskami i kartami urlopowymi; uwagi dotyczyły uchybień, związanych z używaniem różnych symboli dla tego samego rodzaju urlopu, błędnego wpisania okresu wnioskowanego urlopu lub też nie ujęcia urlopu w ewidencji,
- ✓ Teczki akt osobowych są co do zasady (z wyjątkiem wyżej wskazanych uwag) prowadzone zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika*;
- ✓ Potwierdzono co do zasady zgodność prowadzenia dokumentacji kadrowej z *Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania*;
- ✓ Treści umowy o pracę były zgodne z art. 29 *Kodeksu Pracy*;

- ✓ Spółka w na obecną chwilę nie prowadzi jasno określonej polityki personalnej; można wręcz odnieść wrażenie, że nie posiada jej w ogóle; wynika to również z braku jasno określonej strategii co do zarządzania zasobami ludzkimi, co wpływa w znaczącym stopniu na efektywność wykorzystania zasobów ludzkich oraz na ich optymalność w odniesieniu do struktury organizacyjnej.

REKOMENDACJE AUDYTORA PO PRZEPROWADZONEJ ANALIZIE

Mając na względzie ustalenia faktyczne w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, a także powyżej wskazane wnioski, działając w sposób niezależny i obiektywny rekomenduje się, co następuje:

- ✓ Mając na względzie ustalenia faktyczne, dotyczące zasad wypłacania premii pracownikom PEC zasadnym jest w sposób jednoznaczny określić charakter premii (uznaniowość czy wypłacanie obligatoryjne) oraz zasady i okoliczności w jakich będą one przyznawane, a następnie dokonać stosownych zmian zapisów w regulaminie wynagradzania. Jeżeli chodzi o kryteria, to powinny być one takie same dla wszystkich pracowników lub grupy pracowników. W regulacjach płacowych powinno być też określone jak często taka premia będzie wypłacana, miesięcznie, kwartalnie czy np. co pół roku. Powinny być też określone zasady jej wypłacania oraz określona wysokość premii. Taka premia może być określona kwotowo albo procentowo. Może być też określona w sposób mieszany. Jeżeli chodzi o zasady jej wypłacania, to powinno być określone, co stanowi podstawę naliczania premii oraz powinny być uregulowane zasady pomniejszania premii za okresy absencji.
- ✓ Mając na względzie poczynione ustalenia wskazujące na zbieżność zadań realizowanych na wskazanych stanowiskach pracy niezbędnym jest dokonanie przeglądu i weryfikacji zakresów obowiązków i realizowanych faktycznie zadań na stanowiskach biurowych.
- ✓ Odnosząc się całościowo do problematyki wynagradzania w PEC niezbędne jest dokonanie przeglądu obowiązujących zasad wynagradzania i stworzenie nowego przejrzystego i jasnego systemu wynagradzania, który będzie wskazywał konkretne stawki miesięczne wynagrodzenia dla danego rodzaju stanowisk, mając na względzie stosowanie zasady, że płaca powinna mieć bezpośredni związek z pracą a każdy pracownik powinien otrzymywać wynagrodzenie za pracę odpowiednie do jej rodzaju.
- ✓ Istotnym jest również w zaistniałej sytuacji rekomendować Zarządowi spółki wdrożenie spójnej strategii (polityki) zarządzania zasobami ludzkimi; w tym celu niezbędnym jest dokonać weryfikacji stanu obecnego zatrudnienia pod kątem optymalizacji ponoszonych kosztów personalnych (niedopuszczenie do sytuacji, w której powstanie niedobór lub nadmiar personelu, rozważenie obniżenia kosztów zatrudnienia poprzez przeniesienie części zadań podmiotom zewnętrznym, itp.) oraz możliwie jak najlepszego wykorzystania personelu (optymalne wykorzystanie zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji pracowników oraz dobór odpowiednich metod rozwoju i doskonalenia personelu, opracowanie odpowiednich kryteriów oceny personelu, by na bieżąco śledzić przydatność pracownika dla firmy oraz jego rozwój).

CZĘŚĆ III

Ocena sytuacji ekonomicznej oraz sprawozdawczości spółki, prawidłowość prowadzenia ewidencji i dokumentacji księgowej spółki

Spółka posiada statystyczny numer identyfikacyjny REGON 790319959 oraz działa pod numerem identyfikacji podatkowej NIP 847-000-03-03.

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych oraz w oparciu o umowę spółki.

Spółka, nie spełniając wymagań określonych w art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dotyczących średniorocznego zatrudnienia, sumy aktywów bilansu oraz przychodów netto ze sprzedaży nie ma obowiązku przeprowadzania badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta.

W badanym okresie podstawowy przedmiot działalności zgodnie z umową (ostatni tekst jednolity umowy spółki z dnia 5 stycznia 2018 r.) spółki obejmował:

✓ *wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.*

Według ostatniego odpisu z rejestru przedsiębiorców KRS (dane na dzień 14 marca 2019 r.) kapitał zakładowy wynosił 3 069 500 zł i dzielił się na 6 139 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy.

Zgodnie z umową spółki organami są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza i Zarząd.

W badanym okresie nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej. W odniesieniu do Zarządu z dniem 21 listopada 2018 roku odwołano Prezesa Zarządu spółki (██████████) – na mocy uchwały nr 7/2018 z dnia 21 listopada 2018 podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników przyjęto i zatwierdzono sprawozdanie Zarządu z działalności spółki za okres od 1 stycznia do 21 listopada 2018 r.

Sprawozdania finansowe za poprzedni rok obrotowy (lata 2016-2017, za okres I 2018 – 22 XI 2018) zostały zatwierdzone uchwałami Zgromadzenia Wspólników; ponadto za okres 2016-2017 w odpisie z Rejestru przedsiębiorców KRS znajduje się wzmianka o złożeniu uchwał zatwierdzających roczne sprawozdania (dział 3, Rubryka 2 ust. 3, pkt 16 i 17 odpisu).

Poniżej przedstawiono część analityczną, zawierającą uproszczony bilans, uproszczony rachunek zysków i strat oraz podstawowe wskaźniki finansowe za badany okres.

Aktywa	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018
Aktywa trwałe	2 212 902,95 zł	2 091 613,46 zł	2 185 130,89 zł
Wartości niematerialne i prawne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Rzeczowe aktywa trwałe	2 212 902,95 zł	2 091 613,46 zł	2 185 130,89 zł
Należności długoterminowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Inwestycje długoterminowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Aktywa obrotowe	1 297 249,30 zł	1 633 317,66 zł	1 722 049,73 zł
Zapasy	110 368,80 zł	105 124,49 zł	93 012,97 zł
Należności krótkoterminowe	376 567,48 zł	354 541,77 zł	396 685,12 zł

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

Inwestycje krótkoterminowe	810 313,02 zł	1 173 651,40 zł	1 232 351,64 zł
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Suma aktywów	3 510 152,25 zł	3 724 931,12 zł	3 907 180,62 zł
Pasywa	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018
Kapitał własny	3 268 188,34 zł	3 487 364,86 zł	3 550 877,01 zł
Kapitał podstawowy	3 069 500,00 zł	3 069 500,00 zł	3 069 500,00 zł
Kapitał zapasowy	51 561,24 zł	198 688,34 zł	417 864,86 zł
Kapitał z aktualizacji wyceny	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Pozostałe kapitały	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zysk (strata) netto	147 127,10 zł	219 176,00 zł	63 512,15 zł
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	241 963,91 zł	237 566,26 zł	356 303,61 zł
Rezerwy na zobowiązania	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zobowiązania długoterminowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zobowiązania krótkoterminowe	225 741,41 zł	222 813,76 zł	343 021,11 zł
Rozliczenia międzyokresowe	16 222,50 zł	14 752,50 zł	13 282,50 zł
Suma pasywów	3 510 152,25 zł	3 724 931,12 zł	3 907 180,62 zł

W ramach przeprowadzania audytu wewnętrznego obszaru kosztowego Spółki skoncentrować należy się zwłaszcza na analizie kosztów. Strukturę oraz dynamikę kosztów działalności operacyjnej według rodzajów w analizowanych latach przedstawiono w poniższych tabelach

Koszty	2016	2017	2018
amortyzacja	184 586,89 zł	135 530, 83 zł	138 849, 56 zł
zużycie materiałów	28 363, 93 zł	30 941, 91 zł	28 437, 92 zł
zużycie opału i paliwa	431 817, 10 zł	559 987, 55 zł	655 828, 67 zł
zużycie energii elektrycznej	57 926, 91 zł	61 180, 82 zł	84 666, 49 zł
zakup energii cieplnej	423 121, 88 zł	400 874, 48 zł	417 114, 63 zł
usługi obce	68 867, 95 zł	61 522, 02 zł	31 599, 91 zł
podatki i opłaty	93 197, 56 zł	92 383, 70 zł	88 810, 95 zł
wynagrodzenia	457 907, 94 zł	497 805, 48 zł	561 652, 64 zł
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	104 152, 65 zł	109 207, 81 zł	122 419, 39 zł
pozostałe koszty	21 117, 24 zł	20 040, 22 zł	22 855, 18 zł
wartość sprzedanych materiałów i towarów	1 960, 00 zł		
Działalność podstawowa	1 873 020,05 zł	1 969 474,82 zł	2 152 235,34 zł
Koszty finansowe	3 391,80 zł	28,33 zł	1,14 zł
Pozostałe koszty operacyjne	381 878,86 zł	117 212,10 zł	10 326,19 zł
Razem koszty	2 258 290,71 zł	2 086 715,25 zł	2 162 562,67 zł
Przychody	2016	2017	2018
Sprzedaż energii cieplnej	2 422 300, 26 zł	2 305 626,62 zł	2 213 463,45 zł
sprzedaż towarów i materiałów	2 082, 00 zł		
Działalność podstawowa	2 424 382,26 zł	2 305 626,62 zł	2 213 463,45 zł

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

Przychody finansowe	3 011,47 zł	13 199,92 zł	19 584,05 zł
Pozostałe przychody operacyjne	13 825,08 zł	40 131,23 zł	6 038,32 zł
Razem przychody	2 441 218,81 zł	2 358 957,77 zł	2 239 085,82 zł
Wynik na działalności	2016	2017	2018
Działalność podstawowa przychody – koszty	551 362,21 zł	336 151,80 zł	61 228,11 zł
Koszty finansowe – przychody finansowe	-380,33 zł	13 171,59 zł	19 582,91 zł
Pozostałe przychody operacyjne – pozostałe koszty operacyjne	-368 053,78 zł	-77 080,87 zł	-4 287,87 zł
Przychody – koszty razem	182 928,10 zł	272 242,52 zł	76 523,15 zł

Koszty zużycia opału, energii elektrycznej oraz zakupu energii cieplnej Największym udziałem w latach 2016-2018 charakteryzowały się koszty zużycia opału i paliwa (wzrost o prawie 100 tys. zł rocznie). W tym obszarze zaobserwowano też bardzo wysoki wzrost Zużycia energii elektrycznej, przy jednoczesnym niskim wzroście kosztów zakupu energii cieplnej.

Koszty pracy - wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia Obok zużycia opału i energii największy udział w kosztach stanowią koszty pracy, czyli wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia. W roku 2018 sumaryczny udział obu tych rodzajów kosztów przekroczył 31, 63%. Zwraca uwagę o wiele wyższy wzrost kosztów ubezpieczeń i innych świadczeń od kosztów wynagrodzeń.

Koszty usług obcych Kolejnym rodzajem kosztów pod względem udziałów były koszty usług obcych. W tej grupie zaobserwowano stosunkowo duży spadek w roku 2018. Usługi dotyczyły przeglądów pieców i kominów, remontów, legalizacji ciepłomierzy usług komunalnych, telekomunikacyjnych, prawnych itp.

Wybrane wskaźniki finansowe			
Wskaźnik	2016	2017	2018
Wskaźnik rentowności sprzedaży netto (%) (zysk netto za rok obrotowy/przychody ze sprzedaży; działalność podstawowa)	0,06	0,1	0,03
Wskaźnik rentowności kapitału własnego (%) (zysk netto za rok obrotowy/kapitał własny-zysk netto za rok obrotowy)	0,05	0,07	0,02
Wskaźnik rentowności majątku (%) zysk netto za rok obrotowy/aktywa ogółem	0,04	0,06	0,02
Szybkość cyklu regulowania należności (dni) (średni stan należności*365 dni/przychody ze sprzedaży)	56,69	56,13	60,96
Wskaźnik ogólnego zadłużenia zobowiązania ogółem/pasywa ogółem	0,07	0,06	0,09
Wskaźnik bieżącej płynności aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe	5,75	7,33	5,02
Wskaźnik szybkiej płynności aktywa obrotowe-zapasy-krótkoterminowe międzyokresowe/zobowiązania krótkoterminowe	5,26	6,86	4,75
Wskaźnik obrotu zapasów Koszty; działalność podstawowa/stan zapasów	16,97	18,73	23,14

Objaśnienia do wskaźników z komentarzem

Struktura majątkowa informuje o sposobie zaangażowania kapitału spółki. Najistotniejsze ze wskaźników to wskaźniki wyposażenia spółki w trwałe i obrotowe składniki majątku. W badanym okresie 2016 – 2018 udział trwałych składników w aktywach spółki kształtował się na poziomie 63,04 % - 55, 92 %. Udział aktywów obrotowych w aktywach ogółem kształtuje się na poziomie około 36, 95% – 44, 07%.

Rentowność sprzedaży obliczana jest jako iloraz zysku netto, wypracowanego przez przedsiębiorstwo i wartości osiągniętego przychodu ze sprzedaży. Otrzymany wynik informuje o tym, w jakim stopniu dana sprzedaż jest opłacalna. Przy analizie danego wskaźnika warto wspomnieć, że nie wyznaczono dla niego wartości minimalnej. W związku z tym, im rentowność sprzedaży jest wyższa, tym lepszą wykazuje efektywność. Podstawowym założeniem przyjętym powinno być utrzymanie rentowności sprzedaży przynajmniej na tym samym poziomie, przez dłuższy czas funkcjonowania działalności. Zatem zwiększenie wartości wskaźnika rentowności sprzedaży na przestrzeni czasu jest równoznaczne z podniesieniem jej efektywności. Dokonując analizy wskaźnika na przestrzeni 3 badanych lat widoczne są dosyć istotne zmiany i tendencja spadkowa w roku 2018. Przychody ze sprzedaży energii cieplnej spadły w porównaniu do roku 2017 o kwotę 92 163, 17 zł sprzedaż rzeczowa energii spadła o 2,2 % - ujemny wynik finansowy na działalności dotyczył wytwarzania energii cieplnej przy ulicy Kolejowej 31 w ramach grupy taryfowej W4

W każdym badanym okresie wartość **wskaźnika rentowności kapitału własnego** jest dodatnia, co oznacza, że przedsiębiorstwo generuje nadwyżkę przychodów nad kosztami. Rezultaty wskazują, że od roku 2016 do roku 2018 wartość wskaźnika rentowności kapitału własnego zmalała o 0,03 punkty procentowe. Oznacza to, że na przestrzeni analizowanego okresu, jednostka stała się mniej rentowna. Należy jednak zaznaczyć, że w okresie poprzedzającym rok 2018 wartość stopy zwrotu z kapitału własnego wzrosła.

Wskaźnik rentowności majątku pozwala na sprawdzenie, w jakim stopniu posiadane aktywa ogółem są zdolne do generowania zysku. Innymi słowy, wskaźnik ukazuje, jaką wartość zysku osiągnięto przy wykorzystaniu posiadanego majątku, czyli mierzy efektywność zarządzania zasobami. Podobnie jak we wskazanych wcześniej wskaźnikach widoczny jest spadek efektywności wykorzystania majątku w roku 2018.

W badanym okresie powyżej opisane rentowności w PEC charakteryzowały się tendencją spadkową, począwszy od końca 2017 roku. Mając na uwadze specyfikę działalności spółki oraz otoczenie prawne, osiągnany poziom rentowności można uznać za satysfakcjonujący. Podsumowując można stwierdzić, iż spółka mogłaby osiągać lepsze wyniki lecz mogłoby się to odbywać kosztem klientów firmy.

Wskaźnik cyklu regulowania należności informuje w sposób syntetyczny co ile dni spółka otrzymywała swoje należności, a więc jaki był okres oczekiwania na należności wynikające ze sprzedaży. Przyjmuje się, że optymalna wartość wskaźnika powinna się kształtować w granicach 30-60 dni. Warto pamiętać, że ostatecznie trzeba brać pod uwagę branżę, w której działa PEC i charakter jaki mają rozliczenia z kontrahentami

Wskaźnik ogólnego zadłużenia pokazuje stosunek zobowiązań przedsiębiorstwa (kapitałów obcych) do posiadanego przez spółkę majątku. Wysokie poziomy wskaźnika (powyżej 0,5)

oznaczają duży udział długu w działalności firmy i przez to ryzyko nawet bankructwa w wypadku pogorszenia się koniunktury. Niskie poziomy wskaźnika świadczą natomiast o sile finansowej firmy i tym, że potrafi sama finansować swoją działalność i majątek.

W badanym okresie w PEC wskaźnik ogólnego zadłużenia kształtował się na bezpiecznym, podobnie.

Wskaźnik bieżącej płynności otrzymuje się poprzez podzielenie aktualnej wartości aktywów obrotowych przez zobowiązania krótkoterminowe. Jeżeli wartość aktywów obrotowych jest większa od zobowiązań krótkoterminowych dwukrotnie to zwykle przyjmuje się, że spółka jest płynna i nie ma problemów ze spłatą bieżących zobowiązań. Niepokojącą sytuacją jest gdy wartość zobowiązań krótkoterminowych spółki przekracza jej aktywa obrotowe (wskaźnik poniżej 1). W takim wypadku firma może mieć problemy z regulowaniem bieżących zobowiązań, co w konsekwencji może doprowadzić ją nawet do bankructwa. Poziom powyższego wskaźnika dla spółki można uznać za satysfakcjonujący. Należy wziąć jednak pod uwagę specyfikę należności i zobowiązań Spółki. W PEC należności są ściągane terminowo – tzn. w okresie do niespełna 2 miesięcy.

W przypadku wskaźnika szybkiej płynności brany jest pod uwagę tylko najbardziej płynny majątek spółki. Zmniejsza się aktywa obrotowe o te składniki, których nie można szybko upłynnić, czyli odejmuje się zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe. Poziom wskaźnika poniżej 0,8 świadczyć może o trudnościach płatniczych przedsiębiorstwa. Może to spowodować zaległości płatnicze i większe kłopoty z pozyskaniem nowych kredytów. Wskaźnik szybki w PEC należy uznać za satysfakcjonujący; spółka może w miarę szybko sprostać bieżącym zobowiązaniom.

Niska wartość **wskaźnika obrotu zapasów**, oznacza niską efektywność, czyli że zapasów jest zbyt dużo. Zbyt wysoka wartość może oznaczać, że firma nie nadąża z uzupełnianiem zapasów i w którymś momencie może zabraknąć towaru dla klientów. Pytanie o to, co znaczy „niska” i „wysoka” wartość wskaźnika, jest bardzo trudne. Niektóre źródła podają, że optymalnym przedział wartości wskaźnika to 7-15. Ostatecznie jednak należy mieć na uwadze specyfikę produkcji w branży w jakiej PEC funkcjonuje.

W dalszej części przedstawiono informacje o wybranych istotnych pozycjach sprawozdania finansowego

Rzeczowe aktywa trwale – poniżej przedstawiono wysokość rzeczowych aktywów trwałych i procent ich udziału w aktywach ogółem

Stan na 31.12.2016	% aktywów ogółem	Stan na 31.12.2017	% aktywów ogółem	Stan na 31.12.2018	% aktywów ogółem
2 091 613, 46 zł	63,04	2 212 902, 95 zł	56,15	2 185 130, 89 zł	55, 92

W 2016 roku zmiany z tytułu likwidacji i sprzedaży wyniosły 1 427 469, 93 zł; dotyczyły sprzedaży urządzeń, sieci ciepłej oraz pomieszczeń po kotłowniach – przychód ze sprzedaży wyniósł 193 045, 53 zł; likwidacja dotyczyła zbiornika i kotłów olejowych oraz zestawu komputerowego i kanału ciepłowniczego. W ramach nakładów własnych na środki trwałe w 2016 roku poniesiono nakłady w wysokości: 120 000 zł na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej kotłowni oraz sieci ciepłej w celu modernizacji oraz 10 000 zł na wykonanie wniosku oraz studium wykonalności w ramach RPO w celu realizacji przedsięwzięcia modernizacji systemu ciepłowniczego.

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

W 2017 roku zmiany z tytułu likwidacji i sprzedaży wyniosły 204 033, 00 zł; dotyczyły sprzedaży kotła miałowego – przychód ze sprzedaży wyniósł 50 000 zł; likwidacja dotyczyła kanału ciepłowniczego oraz 3 szt. ciepłomierzy. W ramach nakładów własnych na środki trwałe w 2017 roku poniesiono nakłady w wysokości: 3 600 zł na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej kotłowni oraz sieci ciepłej w celu modernizacji oraz 10 000 zł na wykonanie wniosku oraz studium wykonalności w ramach RPO w celu realizacji przedsięwzięcia modernizacji systemu ciepłowniczego, 10 000 zł zaliczki na wykonanie kompleksowej usługi pełnienia inwestora zastępczego, 11 000 zł zaliczki na opracowanie dokumentacji budowlanej oraz wniosków aplikacyjnych na dofinansowanie dla projektu modernizacji.

W 2018 roku zmiany z tytułu likwidacji i sprzedaży wyniosły 12 447, 15 zł; dotyczyły likwidacji 2 szt. ciepłomierzy. W ramach nakładów własnych na środki trwałe w 2018 roku poniesiono nakłady w wysokości: 13 500 zł na przygotowanie dokumentacji przetargowej oraz zaktualizowanie kosztorysów inwestorskich dla projektu modernizacji, 31 000 zaliczki na opracowanie dokumentacji budowlanej oraz wniosków aplikacyjnych na dofinansowanie dla projektu modernizacji, 1 500 zł na wykonanie projektu na przyłączy wodno kanalizacyjne, 8 000 zł na przygotowanie dokumentacji przetargowej dla projektu modernizacji, 22 000 zł na wykonanie kompleksowej usługi dotyczącej opracowania dokumentacji budowlanej oraz wniosków aplikacyjnych dotyczące modernizacji istniejących sieci ciepłych

Kapitał własny - W ciągu badanego okresu 2016-2018 stan kapitałów własnych na koniec danego roku obrotowego przedstawiał się następująco:

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018
Kapitał podstawowy	3 069 500,00 zł	3 069 500,00 zł	3 069 500,00 zł
Kapitał zapasowy	51 561,24 zł	198 688,34 zł	417 864,86 zł
Zysk netto w danym roku	147 127,10 zł	219 176,52 zł	63 512,15 zł
Razem	3 268 188,34 zł	3 487 364,00 zł	3 550 877,01 zł

W 2016 roku nastąpiło zwiększenie kapitału zapasowego z tytułu przeznaczenia na kapitał zapasowy zysku netto za 2015 rok w kwocie 15 833, 13 zł na podstawie Uchwały 4/2016 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 25 lutego 2016 roku.

W 2017 roku nastąpiło zwiększenie kapitału zakładowego z tytułu przeznaczenia na kapitał zapasowy zysku netto w kwocie 147 127, 10 zł na podstawie Uchwały nr 4/2017 r. Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 3 lutego 2017 r.

W 2018 roku nastąpiło zwiększenie kapitału zapasowego spółki z tytułu przeznaczenia na kapitał zapasowy zysku netto za 2017 rok w kwocie 217 176, 52 zł na podstawie uchwały nr 4/2018 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 2 marca 2018 r.

Zobowiązania – W 2016 roku zobowiązania krótkoterminowe na dzień bilansowy wynosiły 225 741, 41 zł; wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw usług wykazane w bilansie zostały opłacone w styczniu 2017 r. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych oraz podatku dochodowego PIT nie występowały na dzień bilansowy, ponieważ zostały opłacone w grudniu 2016 roku. W 2017 roku zobowiązania krótkoterminowe na dzień

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

bilansowy wynosiły 222 813, 76 zł; wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług wykazane w bilansie opłacono w styczniu 2018 roku, podobnie podatek VAT i opłaty emisyjne. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych oraz podatku dochodowego PIT nie występowały z powodu opłacenia ich w grudniu 2017 r.

W 2018 roku zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 343 021, 11 zł; wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług opłacono w styczniu 2019 r.; podobnie wszystkie zobowiązania z tytułu podatków, ubezpieczeń i innych świadczeń.

Dokument podlegający badaniu:

✓ Zarządzenie nr 14/2017 Prezesa PEC w Olecku sp. z o.o. Z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie zasad (polityki rachunkowości) wraz z załącznikami

Spółka posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, przyjęte przez kierownictwo, zgodne co do zasady we wszystkich istotnych aspektach z wymaganiami art. 10 ustawy o rachunkowości.

Niniejszą politykę wydano w oparciu o art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości; w treści ustalono podstawowe zasady, dotyczące wskazania roku obrotowego, wskazania okresu sprawozdawczego, symboli kont syntetycznych, możliwość prowadzenia kont ksiąg pomocniczych, sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, wysokość procentową kwot uznawanych za istotne. W załączeniu do niniejszego zarządzenia zawarto przyjęte zasady rachunkowości, zakładowy plan kont, instrukcję funkcjonowania gospodarki kasowej, instrukcję inwentaryzacyjną oraz instrukcję obiegu i kontroli dokumentów księgowych. Niniejszy dokument wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku uchylając moc Zarządzenia nr 10/2016 z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie przyjętych zasad rachunkowości.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla PEC w Olecku Sp. z o.o.

<p>Mocne strony:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczący udział w rynku lokalnym, 2. Silna pozycja konkurencyjna, 3. Producent i dystrybutor ciepła, 4. Znajomość rynku, 5. Konsekwentnie podejmowane działania zmierzające do modernizacji źródeł produkcji ciepła i dystrybucji,	<p>Słabe strony:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niepełnie zmodernizowany majątek, 2. Spadek wydajności wytwarzania energii.
<p>Szanse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie nowych odbiorców, 2. Wzrost wydajności i sprawności działania poprzez działania modernizacyjne,	<p>Zagrożenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spadek przychodów ze sprzedaży ciepła,

OCENA I WNIOSKI DOTYCZĄCE BADANEGO OBSZARU

Po przeprowadzonej analizie sprawozdań finansowych oraz uzyskanych danych z ewidencji księgowej stwierdza się co następuje:

✓ dane zawarte we wprowadzeniach do sprawozdań finansowych są co do zasady prawidłowe i kompletne,

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ dane zawarte w informacjach i objaśnieniach wynikają z zapisów księgowych i są zgodne z wielkościami prezentowanymi w innych częściach sprawozdania; nie stwierdzono istotnych braków i nieprawidłowości w informacjach i objaśnieniach mogących ujemnie wpłynąć na rzetelność sprawozdania finansowego,
- ✓ dzienniki są prowadzone zgodnie z zasadami określonymi w art. 14 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; zapisy w dzienniku są numerowane, a sumy zapisów liczone w sposób ciągły,
- ✓ w dziennikach częściowych (częściowych) zdarzenia są grupowane według rodzajów zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości,
- ✓ dane zawarte w zestawieniu zmian w kapitale własnym są kompletne oraz zgodne informacjami zawartymi w bilansie,
- ✓ sprawozdanie z działalności PEC należy uznać co do zasady za kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- ✓ Na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono, że w spółce nie sporządzano rocznych planów rzeczowo – finansowych. Z danych uzyskanych od głównego księgowego PEC potwierdzono sporządzanie w latach 2016 - 2018 w sposób roboczy planów kosztów i przychodów na dany rok, zawierających w swojej treści wykonanie za rok poprzedni, plan na rok bieżący oraz procent wykonania planu. Niniejszy plan jest dokumentem wewnętrznym i nie został wprowadzony formalnie. Jeżeli chodzi o elementy rzeczowe planu, to zgodnie z wyjaśnieniami głównego księgowego zakres planowania rzeczowego jest zawierany w strategiach rocznych PEC. Plan rzeczowo-finansowy jako dokument planistyczny przygotowany jest w układzie miesięcznym, kwartalnym lub rocznym, umożliwiającym planowanie działań w danym roku. Opracowane w ramach dokumentu działania oraz plany, zarówno strategiczne, jak i operacyjne, powinny korespondować z przyjętą strategią. Celem tego dokumentu jest przygotowanie kompleksowego planu działania na dany rok. Określone zostają w nim cele operacyjne w poszczególnych obszarach, z uwzględnieniem posiadanych zasobów i kompetencji wpisujących się w ogólną strategię spółki. Dokument w takiej formie w prosty sposób pozwala na właściwe planowanie i kontrolowanie postępów jego wykonania w danym okresie. W ocenie audytora zasadnym jest rekomendować rozważenie wdrożenia w spółce tego rodzaju dokumentu planistycznego.

W trakcie przeprowadzonego badania sprawozdań i dokumentacji księgowej nie stwierdzono występowania nieprawidłowości, w tym dotyczących: zasadności i ciągłości stosowanych zasad rachunkowości, udokumentowania operacji gospodarczych oraz rzetelności i sprawdzalności ksiąg rachunkowych. Po analizie powyższych danych finansowych, a także mocnych i słabych stron spółki, szans i zagrożeń można stwierdzić iż nie ma zagrożeń co do dalszego funkcjonowania PEC. Należy jednak zauważyć, iż w analizowanym okresie przychody ze sprzedaży energii cieplnej (spadek w badanym okresie o 8,62%) i wypracowywany zysk netto (spadek zysku w badanym o 56,83%) zmniejsza się. Wpływają na to z pewnością rosnące w badanym okresie koszty zużycia opału i paliwa (wzrost w badanym okresie 2016-2018 o 51,87 %), koszty wynagrodzeń (wzrost w badanym okresie 2016 - 2018 o 22,65%).

CZĘŚĆ IV

Prawidłowość zawieranych umów z kontrahentami, prawidłowości wyliczania opłat za usługi i dostawy ciepła

Dokumenty poddane badaniu:

- *próba dokumentacji, dotyczącej zawieranych umów dostawy ciepła – umowa dostawy ciepła nr 1/2013 z dnia 28.02.2013 r. , umowa dostawy ciepła nr 15/2012 z dnia 01.10.2012 r., umowa dostawy ciepła nr 1/2013 z dnia 28.02.2013 r.,*
- *Taryfa dla ciepła PEC w Olecku spółka z o. o. z dnia 01.03.2017 r.*
- *Regulamin korzystania z usług publicznych zatwierdzony Uchwałą Nr 9/2017 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Olecku Sp. z o.o. z dnia 15.02.2017 r. - wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2017 Prezesa Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Olecku Spółka z o.o. z dnia 16.02.2017 r.*

Na podstawie § 5 Regulaminu korzystania z usług publicznych, sprzedaż ciepła odbywa się na podstawie umowy kompleksowej dostarczania ciepła, łączącej elementy umowy sprzedaży ciepła i umowy o świadczenie usług przesyłowych. Zapis znajduje potwierdzenie w zapisach ustawowych, ponieważ zgodnie z art. 5 ust. 1 Prawa energetycznego, dostarczanie energii odbywa się na podstawie umowy sprzedaży. Zgodnie z ust. 3 i 4 cytowanego artykułu: *Dostarczanie energii może odbywać się na podstawie umowy kompleksowej zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii; umowa kompleksowa dotycząca dostarczania ciepła, jeżeli jest ono kupowane od innych przedsiębiorstw energetycznych, powinna także określać warunki stosowania cen i stawek opłat obowiązujących w tych przedsiębiorstwach. Umowa kompleksowa może zawierać także postanowienia umowy sprzedaży energii, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii lub umowy o świadczenie usług magazynowania tych paliw, zawartych przez sprzedawcę na rzecz i w imieniu odbiorcy końcowego z przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się przesyłaniem, dystrybucją energii.*

Mając na względzie powyższe regulacje umowa, powinna zawierać co najmniej postanowienia określające:

- ✓ *miejsce dostarczenia energii do odbiorcy i ilość energii w podziale na okresy umowne,*
- ✓ *moc umowną oraz warunki wprowadzania jej zmian,*
- ✓ *cenę lub grupę taryfową stosowane w rozliczeniach i warunki wprowadzania zmian tej ceny i grupy taryfowej,*
- ✓ *sposób prowadzenia rozliczeń,*
- ✓ *wysokość bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców,*
- ✓ *odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy,*
- ✓ *okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;*
- ✓ *wymóg wskazania standardów jakościowych oraz parametrów energii warunków zapewnienia niezawodności i ciągłości dostarczania energii.*

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

Przedmiotowe umowy zawierane z odbiorcami zawierają zapisy dotyczące, miejsca dostarczenia energii do odbiorcy i ilości energii:

- ✓ zgodnie z § 2 ust. 3 umowy w umowie nie wskazano wprost miejsca do którego ma być dostarczane ciepło, wskazano miejsce, rozumiane jako granicę dostarczania i rozliczania ciepła oraz miejsce rozgraniczenia eksploatacji urządzeń;
- ✓ zgodnie z § 2 ust. 2 umowy wskazano moc zamówioną na dzień podpisania umowy, wyrażona w MW

Odnosząc się do wskazanych wyżej kryteriów oceny prawidłowości zawieranych umów należy wskazać, że zgodnie z przepisami Prawa energetycznego umowa sprzedaży powinna określać cenę lub grupę taryfową. Ustawodawca daje w ten sposób pewną swobodę dla stron umowy. Zamiast ceny w umowie może się znaleźć grupa taryfowa.

Zgodnie z treścią § 6 umowy dostawy ciepła fakturuje się za okresy miesięczne ze wskazaniem opłat za:

- ✓ zamówioną, moc cieplną według grupy odbiorców za każdy miesiąc,
- ✓ dostarczone ciepło w danym miesiącu,
- ✓ za nośnik ciepła dostarczony do napełniania i uzupełniania instalacji odbiorczych w danym miesiącu,
- ✓ usługi przesyłowe – opłata stała,
- ✓ usługi przesyłowe- opłata zmienna,
- ✓ opłaty dodatkowe, zgodnie z tabelą opłat dodatkowych (Załącznik nr2 do umowy),
- ✓ sprawdzenie prawidłowości wskazań układu pomiarowo – rozliczeniowego

Dla wyszczególnionych wyżej opłat ustalono należną kwotę za daną jednostkę mocy, energii lub objętości (MW, GJ lub m³).

W taryfie występuje zróżnicowanie wysokości cen i stawek opłat. Każda odnosi się do innej grupy odbiorców. W odniesieniu do obowiązującej taryfy dla ciepła odbiorców podzielono na grupy:

- ✓ grupa W3 – odbiorcy, którym ciepło wytwarza się w źródle ciepła przy ul. Składowej 3, dostarczane jest bezpośrednio do instalacji odbiorczych w obiekcie,
- ✓ grupa W3P3 – odbiorcy korzystający z ciepła wytwarzanego przy ul. Składowej 3, dostarczanego do obiektów poprzez sieć ciepłowniczą stanowiącą własność i eksploatowaną przez PEC oraz węzły cieplne stanowiące własność i eksploatowane przez odbiorców,
- ✓ grupa 4 – odbiorcy, którym ciepło wytwarzane przy ul. Kolejowej 31 jest dostarczane bezpośrednio do instalacji odbiorczych w obiektach, w których są one zlokalizowane oraz poprzez zewnętrzne instalacje odbiorcze do instalacji odbiorczych w obiektach sąsiednich,
- ✓ grupa W5 i W6 – odbiorcy, którym ciepło, wytwarzane w źródle ciepła należącego do SM Olecko dostarczane jest do obiektów poprzez sieć ciepłowniczą, grupowy węzeł cieplny oraz zewnętrzne instalacje odbiorcze stanowiące własność i eksploatowane przez PEC Olecko.

Sposób prowadzenia rozliczeń pieniężnych, określono w § 6 umowy; zgodnie z jego treścią przyjęto, że opłaty stałe za zamówioną moc cieplną i za usługi dla nowo przyłączonych obiektów pobiera się od dnia rozpoczęcia dostawy ciepła. Powyższe kwoty są kwotami, które

należy powiększyć o wartość podatku VAT. Należności będą regulowane przez odbiorcę na podstawie faktur za okresy rozliczeniowe w poniższy sposób:

- ✓ *rozliczenia w formie jednorazowej zapłaty na koniec każdego miesiąca na podstawie faktury płatnej w ciągu 7 dni od daty jej wystawienia,*
- ✓ *za opóźnienie w opłacie odbiorca zapłaci dostawcy odsetki ustawowe.*

Odnosząc się do elementów związanych z określeniem zasad odpowiedzialności stron z tytułu niedotrzymania warunków umowy należy wskazać, że:

- ✓ *w umowie dopuszczono możliwość stosowania upustów i bonifikat za niedotrzymanie standardów jakościowych przez dostawcę,*
- ✓ *zgodnie z treścią § 7 umowy: zakłócenia pracy ciepła, sieci ciepłej lub węzłów cieplnych winy dostawcy powodujące przerwy w dostarczaniu ciepła odbiorcy są podstawą do udzielenia upustów. Naliczanie upustów i bonifikat następować będzie w okresach miesięcznych. Bonifikaty przysługują w przypadku niedotrzymania przez dostawcę warunków umowy w zakresie terminów rozpoczęcia i zakończenia dostarczania ciepła na ogrzewanie odbiorcy. O wszelkich zakłóceniach ma informować odbiorca; czynności są dokumentowane protokołem. Upusty nie są udzielane, gdy przerwy w dostawie ciepła trwają poniżej 12 godzin lub ograniczenia są krótsze niż 24 godziny, ograniczenia są wprowadzone na podstawie zarządzeń właściwych władz państwowych lub samorządowych, zaniku lub obniżenia się ciśnienia wody w sieci wodociągowej, przerw w dostawie energii elektrycznej oraz w przypadku dotrzymania zobowiązań parametrów przez dostawcę. Sposób i zasady obliczania upustów określono w załączniku 3 do umowy.*

Odnosząc się do określenia w umowie okresu obowiązywania umowy i warunków jej rozwiązania, stwierdzono, że:

- ✓ *zgodnie z treścią § 11 ust. 8 umowy zostały zawarte na czas nieokreślony, ze wskazaniem daty początkowej obowiązywania,*
- ✓ *zgodnie z zapisami § 11 ust. 2 zarówno odbiorca i dostawca mogą wypowiedzieć umowę z zachowaniem 6 miesięcznego okresu wypowiedzenia, liczonego od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym złożono wypowiedzenie,*
- ✓ *na mocy zgodnego porozumienia stron dopuszczono w § 11 ust. 3 możliwość skrócenia okresu wypowiedzenia umowy*

W umowie wskazano warunki zmian cen lub taryf oraz sposób ich rozliczania:

- ✓ *zgodnie z § 1 ust. 3 wskazano, że strony po wejściu w życie nowych przepisów prawnych bądź zmian w przepisach prawnych obowiązujących mających wpływ na postanowienia umowy przystąpią niezwłocznie do zmiany umowy w formie aneksu,*
- ✓ *zgodnie z § 6 ust. 8 umów zmiany cen mogą nastąpić w formie pisemnego aneksu do umowy, po zawarciu aneksu zmiany wchodzi z upływem 14 dni, obowiązując z początkiem miesiąca następującego po dniu wejścia nowych cen w życie.*

Ostatnim z elementów poddanych ocenie był wymóg wskazania standardów jakościowych oraz parametrów energii warunków zapewnienia niezawodności i ciągłości dostarczania energii. Zgodnie z treścią § 3 umowy:

- ✓ dostawca zobowiązał się do utrzymania parametrów obejmujących odchylenia średnio dobowe temperatury nośnika ciepła dostarczanego do instalacji odbiorczych według wskazanej wartości procentowej, oraz odchylenia od obliczonego natężenia przepływu nośnika ciepła dostarczonego do instalacji odbiorczych,
- ✓ dostawca zobowiązał się do utrzymania wskazanych parametrów gdy temperatura zewnętrzna nie będzie niższa od -24 stopni, a moc cieplna pobierana przez odbiorcę nie będzie większa od mocy zamówionej skorygowanej współczynnikiem obciążenia cieplnego.

Mając na względzie powyższe ustalenia i wyniki przeprowadzonej analizy umów należy stwierdzić, że umowy kompleksowe dostawy ciepła, zawierane przez PEC w Olecku sp. z o.o. z kontrahentami są sporządzane w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami i obowiązującym regulaminem korzystania z usług publicznych; umowy zawierają wymagania określone przepisami ustawy Prawo Energetyczne i w stopniu dostatecznym zabezpieczają interesy PEC w Olecku sp. z o.o.

Dokonując oceny prawidłowości wyliczania opłat za usługi i dostawy ciepła świadczone przez PEC audytor poruszył jedynie kwestię zgodności kształtowania taryf przez PEC w Olecku z przepisami tzw. rozporządzenia taryfowego. Odniesiono się do dwóch obowiązujących w badanym okresie taryf:

- ✓ XIII Taryfa dla ciepła - zatwierdzona Uchwałą Nr 10/2015 Rady nadzorczej PEC Spółka z o.o. w Olecku z dnia 27.07.2015 r. - wprowadzona Zarządzeniem Nr 5/2015 Prezesa Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Olecku z dnia 28.07.2015 r. Taryfa obowiązywała od 01.09.2015r.
- ✓ XIV Taryfa dla ciepła - zatwierdzona Uchwałą Nr 6/2017 Rady Nadzorczej PEC w Olecku Spółka z o.o. z dnia 15.02.2017 r. - wprowadzona Zarządzeniem Nr 2/2017 Prezesa Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Olecku z dnia 28.02.2017 r. Taryfa obowiązuje od 01.03.2017 r.

Dokonując analizy otrzymanej dokumentacji oraz analizując zapisy obowiązujących w badanym okresie przepisów stwierdzono, że:

- ✓ PEC opracowało taryfę w sposób zapewniający pokrycie kosztów uzasadnionych w zakresie określonym w art. 45 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne,
- ✓ PEC kształtuje taryfę odpowiednio do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej związanej z zaopatrzeniem w ciepło, rodzaju odbiorców i charakteru ich zapotrzebowania na ciepło.
- ✓ Taryfa określa grupy taryfowe, rodzaje oraz wysokość cen i stawek opłat, a także warunki ich stosowania;
- ✓ bonifikaty za niedotrzymanie parametrów jakościowych nośnika ciepła i standardów jakościowych obsługi odbiorców, a także opłaty za nielegalny pobór ciepła uregulowano w treści umów dostawy
- ✓ określone w taryfie ceny i stawki opłat różnicuje się dla poszczególnych grup taryfowych, odpowiednio do kosztów uzasadnionych.

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ *określone w taryfie warunki stosowania cen i stawek opłat ustalono z uwzględnieniem parametrów jakościowych nośnika ciepła i standardów jakościowych obsługi odbiorców, określonych w umowie kompleksowej (dostawy),*
- ✓ *Zarówno taryfa z roku 2015 jak i 2017 zawiera ten sam podział odbiorców na grupy,*
- ✓ *W przypadku obydwu taryf nie zawarto stawek opłat za przyłączenie do sieci ciepłowniczej, ponieważ PEC Olecko nie planował przyłączenia nowych odbiorców w pierwszym roku stosowania taryfy,*

CZEŚĆ V

Ocena prawidłowości przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na Modernizację systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych oraz ocena ryzyka wyżej wymienionego obszaru, a także ocena prawidłowości udzielenia zamówienia i realizacji umowy na pełnienie funkcji inwestora zastępczego

Dokonując oceny prawidłowości postępowania dla zadania pn. „Modernizacja systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych” przyjęto następujące kryteria:

- ✓ *Zgodność postępowania z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych,*
- ✓ *Zgodność postępowania z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny,*
- ✓ *Zgodność postępowania z zapisami Regulaminu udzielania zamówień, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 11/2016 Prezesa PEC w Olecku z dnia 30 grudnia 2016 r.*
- ✓ *Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia z dnia 19 września 2018 roku.*

Na wstępie należy wskazać, że w przypadku powyższego zamówienia zastosowanie znajdują zapisy art. 132 ust 1 pkt 3 ustawy Prawo Zamówień Publicznych, dotyczące zamówień sektorowych, ponieważ zamówienie jest udzielane w celu tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła. Dokonując analizy przeprowadzonego postępowania należy również wspomnieć o sporządzonej przez Kancelarię Radcy Prawnego Łukasza Oniśko w dniu 14 grudnia 2018 roku opinii prawnej dotyczącej zgodności z prawem przeprowadzonego postępowania oraz zabezpieczenia interesów Zleceniodawcy.

Poniżej wskazano najważniejsze ustalenia i kwestie regulacyjne na gruncie Prawa Zamówień Publicznych, Kodeksu Cywilnego oraz wewnętrznych regulacji PEC.

- ✓ *PEC w Olecku sp. z o. o. jest objęty zakresem podmiotowym określonym w art. 3 ust. 1 PZP,*
- ✓ *Niniejsze zamówienie stanowi zamówienie sektorowe zgodnie z art. 132 ust 1 pkt 3 PZP,*
- ✓ *Przyjmując, że kwoty zamówienia były niższe aniżeli kwoty określone w art. 11 ust. 8 PZP (brak udokumentowania oszacowania wartości zamówienia), ustawa PZP nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, tym samym zasadnym było zastosowanie regulacji wewnętrznych PEC i odpowiednio zapisów Kodeksu Cywilnego.*

W odniesieniu do przedmiotowego zamówienia pomimo braku dokumentu wskazującego wartość szacunkową w aktach postępowania przyjęto, że wartość zamówienia była niższa niż kwoty określone w art. 11 ust. 8 PZP (tzw. Progi unijne – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i finansów z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi*

Publikacji UE). Treść SIWZ z 19 września 2018 r. wskazuje, że wartość zamówienia jest niższa od kwot wynikających z treści art. 11 ust. 8, co pozwalało domniemywać, że PZP nie będzie miała zastosowania. W ocenie sporządzającego opinię prawną w przedmiotowej sprawie niniejszy brak dokumentu stanowi uchybienie, ponieważ dokument ten wskazuje, czy ustawa PZP ma zastosowanie. Odnosząc się do powyższej kwestii należy podzielić pogląd opiniującego, ponieważ nie dokonanie czynności oszacowania wartości zamówienia jest naruszeniem przepisów ustawy PZP. Jednak ustawodawca nie przewidział za nie bezpośredniej sankcji. Ponadto w zależności od tego, jak przebiega prowadzone postępowanie konsekwencją tego błędu mogą się okazać różne inne dolegliwości. Określenie wartości szacunkowej zamówienia decyduje o warunkach, w jakich prowadzona będzie procedura. To od niej zależy zakwalifikowanie procedury do odpowiednich progów, a także przestrzeganie zakazu wyrażonego w art. 32 ust. 2 ustawy PZP w przedmiocie uniknięcia stosowania przepisów ustawy poprzez możliwość zaniżania wartości zamówienia lub wybierania sposobu obliczania wartości zamówienia. Podsumowując należy przyjąć, że nie przeprowadzając poprawnego oszacowania wartości zamówienia naruszone zostały regulacje ustawy PZP. Dla przykładu można przytoczyć umieszczony w informatorze Urzędu Zamówień Publicznych Nr 5/2011 kontrola udzielania zamówień publicznych przykład uznawany jako naruszenie (sygn. akt UZP/DKUE/KN/107/07): „(...) *W przekazanej dokumentacji postępowania brak jest jakichkolwiek informacji na temat ustalenia szacunkowej wartości zamówienia. Czynność oszacowania wartości zamówienia jest podstawowym elementem całej procedury przygotowawczej planowanego postępowania, bowiem od ustalonej wartości zamówienia zależy zakres obowiązków zamawiającego przy udzieleniu zamówienia. Wartość zamówienia ustala się zatem przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Ponadto zgodnie z art. 32 ust. 3 jeżeli zamawiający przewiduje (tak, jak w tym przypadku) udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających. Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zamawiający, nie ustalając wartości szacunkowej przedmiotowego zamówienia, naruszył dyspozycję zawartą w art. 32 ust. 1 i 3 ustawy.(...)”*

W ocenie sporządzającego opinię prawną w przypadku założenia, że w powyższym przypadku przepisy PZP dotyczące tzw. progów unijnych (art. 11 ust. 8) nie znajdują zastosowania zasadnym jest zastosowanie przepisów Kodeksu Cywilnego dotyczących aukcji albo przetargu (art. 70¹ § 2-4) i regulacji wewnętrznych (Regulamin udzielania zamówień PEC). Dokonując analizy cytowanych regulacji zgodnie ze wskazanym artykułem Kodeksu Cywilnego w ogłoszeniu przetargu należy określić czas, miejsce, przedmiot oraz warunki przetargu albo wskazać sposób udostępnienia tych warunków. Ogłoszenie oraz warunki przetargu mogą być zmienione lub odwołane tylko wtedy, gdy zastrzeżono to w ich treści. Organizator od chwili udostępnienia warunków, a oferent od chwili złożenia oferty zgodnie z ogłoszeniem przetargu są obowiązani postępować zgodnie z postanowieniami ogłoszenia a także warunków przetargu. Zgodnie z opinią wskazano, że przez warunki przetargu należy rozumieć obowiązujący w PEC Regulamin udzielania zamówień, zaś przez ogłoszenie

przetargu SIWZ. Zgodnie zatem z art. 70¹ § 4 Kodeksu Cywilnego organizator jak również oferenci od chwili złożenia oferty są obowiązani postępować zgodnie z postanowieniami regulaminu udzielania zamówień oraz SIWZ.

Kodeksowa regulacja przetargu opiera się na zasadzie wolności kontraktowej. W związku z tym przepisy Kodeksu Cywilnego regulujące te instytucje z reguły wyznaczają normy względnie wiążące (*ius dispositivum*), które znajdują zastosowanie dopiero wtedy, gdy strony nie postanowiły w tym względzie inaczej. Wolność kontraktowa podlega jednakże ogólnie wskazanym w przepisach prawnych ograniczeniom mającym także na względzie naturę danego stosunku zobowiązaniowego. Kodeks cywilny nie reguluje sposobu ogłoszenia przetargu. Organizatorem przetargu może być osoba/ podmiot, który chce zawrzeć daną umowę lub też osoba/ podmiot działający na jej zlecenie. Procedura przetargu rozpoczyna się od publicznego ogłoszenia o przetargu. Organizator przetargu w ogłoszeniu ma obowiązek podać następujące informacje:

- ✓ *czas - okres, w którym najczęściej następuje oznaczenie terminu, do którego można składać oferty, a także termin, do którego organizator ma czas na rozpatrzenie ofert oraz wyłonienie najlepszej z nich.*
- ✓ *miejsce - określenie miejsca przetargu polega na wyznaczeniu miejsca, w którym należy składać oferty.*
- ✓ *przedmiot - to przede wszystkim określenie umowy, która ma być zawarta po zakończeniu przetargu. Organizator przetargu może jednak zastrzec w ogłoszeniu o przetargu, że przetarg nie prowadzi do zawarcia umowy, a jedynie np. do wyboru osoby, z którą organizator przetargu będzie prowadził rokowania, czy której złoży ofertę*
- ✓ *warunki przetargu - w części dotyczącej warunków przetargu można m.in. określić formę i rodzaj dokumentów, jakie należy złożyć, cechy oferenta, kryteria wyboru oferenta czy też konieczność wniesienia wadium.*

Jeżeli warunki przetargu byłyby obszerne lub też organizator przetargu chciałby je dookreślić w innym dokumencie, w ogłoszeniu o przetargu, na podstawie art. 70¹ § 2 Kodeksu cywilnego należy wskazać sposób ich udostępnienia. Natomiast ogłoszenie o przetargu, które nie zawiera któregoś z wyżej wskazanych elementów powoduje, iż procedura przetargowa nie może być rozpoczęta.

W przypadku przedmiotowego zamówienia w ocenie audytora należy podzielić pogląd sporządzającego opinię prawną, ponieważ niniejsze zamówienie będące zamówieniem sektorowym podlega regulacji ustawy PZP tylko w przypadku przekroczenia kwot wynikających z treści art. 11 ust. 8 PZP. Z posiadanej dokumentacji, w tym finansowej i organizacyjnej spółki wynikało, że kwota przeznaczona na realizację zamówienia wynosiła 7 380 000, 00 zł brutto, co przy wymaganej dla robót budowlanych w zamówieniach sektorowych kwocie 23 921 311, 60 zł netto jednoznacznie wyłączało zastosowanie trybu określonego w PZP i wskazywało na stosowanie trybu zgodnie z § 1 ust. 1 Regulaminu udzielania zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane przez PEC.

W ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia nie zawarto wszystkich warunków udziału w postępowaniu, które zawarto w SIWZ. Zgodnie z treścią § 15 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu *ogłoszenie zawiera co najmniej(...) warunki udziału w postępowaniu;* w treści ogłoszenia

zawarto odesłanie do treści punktu V SIWZ w zakresie określonych pozostałych wymogów formalnych jakie wykonawca musi spełnić by wziąć udział w postępowaniu. Należy jednak podzielić zdanie sporządzającego opinię prawną, z którego wynika mała istotność uchybienia z powodu jednoczesnego umieszczenia obok ogłoszenia o udzieleniu zamówienia treści SIWZ z załącznikami.

Mając na względzie bezpośrednio zastosowanie treści Regulaminu udzielania zamówień PEC w niniejszej procedurze, zgodnie z treścią § 5 ust 1 pkt 1 i 2 *o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia oraz spełniający warunki udziału w postępowaniu, określone przez zamawiającego.* Zgodnie z treścią ust. 3 cytowanego wyżej paragrafu sposób potwierdzenia braku podstaw do wykluczenia oraz spełniania warunków udziału w postępowaniu, zamawiający każdorazowo określi w dokumentach przetargowych, czyli w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w SIWZ. Zgodnie natomiast z treścią § 5 ust. 4 *Wykonawca może w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu, w stosownych sytuacjach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia lub jego części polegać na zdolnościach technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nim stosunków prawnych.* Istotnym w niniejszej sprawie jest również zapis ust. 7, zgodnie z którym *w odniesieniu do warunków dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, wykonawcy mogą polegać na zdolnościach innych podmiotów, jeśli podmioty te realizują roboty budowlane lub usługi, do realizacji których te zdolności są wymagane.*

W części V Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zamawiający ustalił następujące wymagania:

- ✓ *w pkt 2 wiedzy i doświadczenia, wykazanego poprzez zrealizowanie w sposób należyty zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowego ukończenia w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert (...) jednej roboty budowlanej, polegającej na budowie kotłowni – w zakresie technologii – opalanej zrębkami drzewnymi o mocy znamionowej minimum 4,5 MW;*
- ✓ *w pkt 3 posiadania zdolności technicznych i zawodowych, dotyczących dysponowania kierownikiem robót sanitarnych z doświadczeniem min. 5 lat na stanowisku kierownika robót w branży instalacji i urządzeń cieplnych oraz kierownikiem robót elektrycznych z min. 5 – letnim doświadczeniem na stanowisku kierownika robót w branży instalacji elektrycznych.*

Wykonawca – firma Schmidt Polska sp. z o. o. wskazał w ofercie:

- ✓ *w zakresie doświadczenia robotę, którą w całości wykonało PPH „Meliores” sp. z o. o.*
- ✓ *dolączył zobowiązanie wyżej wymienionego przedsiębiorstwa do oddania do dyspozycji wykonawcy własnych zdolności technicznych i zawodowych w rozumieniu części V pkt 3 SIWZ poprzez zrealizowanie robót w części, do realizacji których zdolności są wymagane w charakterze podwykonawcy.*
- ✓ *zakres udziału wykonawcy w realizacji zamówienia obejmie wykonanie części robót związanych z przedmiotem zamówienia oraz konsultacje branżowe, pełnienie czynności*

doradczych i nadzorczych nad wykonywanymi robotami przeprowadzane zarówno na odległość jak i bezpośrednio na terenie prowadzonej inwestycji,

✓ *że PPH „Meliores” jako podwykonawca wykona elementy instalacji technologicznych.*

Z analizy dokumentacji należy wyciągnąć następujące wnioski:

✓ *w zakresie dotyczącym części V pkt 2 SIWZ (wykonanie w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert (...) jednej roboty budowlanej, polegającej na budowie kotłowni – w zakresie technologii – opalanej zrębkami drzewnymi o mocy znamionowej minimum 4,5 MW) wykonawca bazuje w całości na doświadczeniu podmiotu trzeciego - podwykonawcy,*

✓ *wykonawca jako podmiot ubiegający się o udzielenie zamówienia nie spełnia samodzielnie wymaganego doświadczenia określonego w SIWZ*

✓ *w ofercie i w zobowiązaniu do udostępnienia zasobów wykonawca wskazał, że podwykonawca wykona jedynie niedookreśloną część robót budowlanych,*

✓ *mając na względzie powyższe oświadczenie należy wnioskować, że sam wykonawca zrealizuje pozostałą część prac bliżej nieokreślonych, nie posiadając samemu doświadczenia i tym samym nie spełniając wymagań określonych w SIWZ*

✓ *przytoczone w opinii prawnej orzeczenia KIO oraz komentarze doktryny prawniczej odnoszące się zapisu z art. 22a PZP, który jest zapisem analogicznym do Regulaminu udzielania zamówień przez PEC w zakresie korzystania z zasobów podmiotów trzecich, wskazują jednoznacznie konieczność zrealizowania przez podmiot trzeci usługi lub roboty budowlanej jako podwykonawca w części przedmiotu zamówienia, do realizacji której był wymagany udostępniany zasób. (w zakresie w jakim powołano się na jego doświadczenie. Wymóg zrealizowania części zamówienia, z którym jest związany udostępniany zasób, należy rozumieć jako obowiązek faktycznego zrealizowania przez podmiot trzeci tej części zamówienia w charakterze podwykonawcy lub wspólnie z wykonawcą; udział ten musi przybrać konkretną formę – musi polegać na tym, że podmiot trzeci zrealizuje określone roboty co do zakresu w jakim użyczył swojego potencjału wykonawcy. Wskazane przez wykonawcę czynności doradcze i nadzorcze nie stanowią faktycznego udostępniania zasobów, a podmiot udostępniający swoje zasoby w ramach robót musi realnie uczestniczyć w realizacji zamówienia w zakresie w jakim te zasoby udostępnił. Skoro więc podwykonawca udostępnia swoje zasoby w zakresie doświadczenia w wykonaniu całego zamówienia to musi on faktycznie uczestniczyć w wykonaniu całości robót; ze zobowiązania wynika natomiast, że udostępni swoje zasoby w formie podwykonawstwa w części robót. Tym samym zakres udostępnionych zasobów nie spełniał wymogów określonych w SIWZ; w takiej sytuacji należało wezwać wykonawcę przed wyborem oferty do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia oferty.*

Kolejną kwestią związaną z wymienioną wyżej ofertą była kwestia wskazanej w wykazie wykonanych robót mocy znamionowej; zgodnie z SIWZ wykonawca miał się wykazać realizacją inwestycji o mocy znamionowej minimum 4,5 MW – z wykazu prac nie wynikała moc jaką miała wykonywana kotłownia, brak również wymienionych danych w przedłożonych referencjach; jedynym dokumentem zawierającym odniesienie się do mocy znamionowej było zobowiązanie dotyczące udostępnienia zasobów.

Warto również wskazać, że w wykazie osób wykonawca wskazał w kolumnach „zakres wykonywanych czynności” oraz w kolumnie „doświadczenie zawodowe” dwa razy zapis „kierownik robót sanitarnych” i „kierownik robót elektrycznych”. W ocenie audytora należy podzielić pogląd, że pomimo wskazania wymaganych uprawnień budowlanych (w tym daty ich wydania) treść załącznika nie przesądza o kwestii dysponowania doświadczeniem; w powyższej kwestii należało domagać się złożenia stosownych wyjaśnień. Podobnie należało wezwać wykonawcę do uzupełnienia w postaci złożenia oświadczenia o braku podstaw do wykluczenia i spełnianiu warunków udziału w zamówieniu w formie potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii (w ofercie kopia nie była potwierdzona za zgodność).

Odnosząc się do poruszanej w opinii prawnej kwestii sprzeczności oferty wykonawcy z SIWZ w zakresie długości okresu gwarancji, należy odnieść się do treści § 42 ust. 2 i 3 Regulaminu udzielania zamówień w PEC. Mając na względzie fakt, że zamawiający po otwarciu ofert tego samego dnia wezwał wykonawcę do złożenia wyjaśnień dotyczących udzielonej gwarancji (wykonawca wskazał długość okresu gwarancji – 24 miesiące, podczas gdy w SIWZ wymagano min. 60 miesięcy), w wyniku udzielonych wyjaśnień wskazano, że podany okres był omyłką i wskazano okres udzielenia gwarancji na 60 miesięcy. Zamawiający uznał powyższe wyjaśnienia za zgodne i dokonał wyboru oferty. Zgodnie z treścią wskazanego § 42 ust. 2 i 3 Regulaminu składane wyjaśnienia nie mogą skutkować zmianą treści oferty a zamawiający poprawia w tekście oferty oczywiste omyłki pisarskie oraz oczywiste omyłki.

Zamawiający ma prawo żądać od wykonawcy wyjaśnień dotyczących treści złożonej oferty. Wyjaśnienia te jednak nie mogą prowadzić do zmian w treści oferty, a muszą ograniczać się jedynie do wskazania sposobu rozumienia treści zawartej w ofercie. Zamawiający nie powinien rezygnować z wyjaśnienia nieprecyzyjnych części oferty, z góry zakładając, że na pewno zmienią one jej treść. Niniejszy przepis należy interpretować tak, iż dopiero ewentualne próby zmiany treści oferty w udzielonych wyjaśnieniach należy uznać za bezskuteczne/nieważne (wyrok KIO z 13 sierpnia 2009 r., sygn. akt KIO/UZP 992/09). Wyjaśnienia treści oferty stanowią oświadczenie wykonawcy, którym jest on związany na równi ze złożoną ofertą. Jednak zamawiający może odrzucić ofertę wykonawcy tylko wówczas, gdyby udzielone wyjaśnienia w jakikolwiek sposób świadczyły o niezgodności samej oferty z treścią SIWZ. Wyjaśnienia wykonawcy mogą co najwyżej potwierdzać ewentualną sprzeczność oferty z SIWZ, nie mogą zaś samodzielnie stanowić podstawy do odrzucenia oferty (wyrok KIO z 22 lipca 2009 r.; sygn. akt KIO/UZP 860/09; KIO/UZP 925/09).

Ustawy nie zawierają definicji oczywistej omyłki pisarskiej. Pojęcie to było wielokrotnie definiowane w orzecznictwie sądów okręgowych i Krajowej Izby Odwoławczej. Oczywiście omyłką pisarską jest **niezamierzona niedokładność nasuwająca się każdemu, bez przeprowadzania dodatkowych ustaleń. Może to być błąd literowy, widoczne niezamierzone opuszczenie wyrazu, czy inny błąd, wynikający z przeoczenia lub innej wady procesu myślowo-redakcyjnego, a niespowodowany uchybieniem merytorycznym.** Istotne jest przy tym, żeby w wyniku poprawienia oczywistej omyłki pisarskiej nie zmieniła się treść oferty rozumianej jako treść oświadczenia woli wykonawcy.

Odnosząc powyższe do przedmiotu omyłki jakim był okres gwarancji należy wskazać, że gwarancja jest przedmiotowo istotnym elementem zobowiązania składającego się na treść oferty obok ceny i terminu wykonania zamówienia. Zgodnie z § 41 ust 4 lit. c Regulaminu udzielania zamówień w PEC zawarty w ofertach poszczególnych wykonawców termin jest podawany podczas sesji otwarcia ofert. W niniejszym stanie prawnym i faktycznym należy podzielić pogląd opiniującego i przyjąć, że działanie zamawiającego prowadzące do zmiany zadeklarowanego okresu gwarancji było niezgodne z regulaminem udzielania zamówień w PEC i skutkowało dokonaniem wyboru oferty w sposób niezgodny z regulaminem.

Podsumowując przeprowadzona analizę dokumentacji przetargowej oraz wnioski zawarte w opinii prawnej w przedmiotowej sprawie stwierdzono, co następuje:

- ✓ *dokonując ustalenia wartości zamówienia nie udokumentowano wartości szacunkowej,*
- ✓ *w ogłoszeniu o udzielenie zamówienia nie podano wszystkich warunków udziału w postępowaniu ujętych w SIWZ,*
- ✓ *zamawiający błędnie uznał spełnianie przez wykonawcę wymagań określonych w SIWZ co do doświadczenia wykonawcy i powinien przed wyborem oferty wezwać wykonawcę do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia oferty zgodnie z regulaminem,*
- ✓ *w kwestii wykazu osób dysponującymi odpowiednimi uprawnieniami w świetle powstałych wątpliwości zamawiający powinien wezwać wykonawcę do złożenia wyjaśnień,*
- ✓ *w przedmiocie braku poświadczenia za zgodność z oryginałem oświadczenia wykonawcy o braku podstaw wykluczenia, zamawiający powinien wezwać wykonawcę do uzupełnienia poprzez złożenie dokumentu we właściwej formie,*
- ✓ *opis przedmiotu zamówienia nie był sporządzony zgodnie z treścią § 9 ust. 2 regulaminu, tj. w sposób jednoznaczny i wyczerpujący; dokonany opis dotyczący współpracy i wzajemnej organizacji wykonawców, może wskazywać na powstanie potencjalnych trudności z organizacją robót i ustaleniem zakresu obowiązków wykonawców w odniesieniu do zbieżnych robót,*
- ✓ *oferta wykonawcy w zakresie długości okresu gwarancji na roboty była sprzeczna z SIWZ i w oparciu o § 43 ust. 1 lit b regulaminu powinna zostać odrzucona – ofertę odrzucono w dniu 14 grudnia 2018 roku podczas gdy wyboru oferty dokonano 9 października 2018 r. ,*
- ✓ *w dniu 14 grudnia 2018 r. zamawiający oprócz odrzucenia oferty spółki unieważnił czynność wyboru najkorzystniejszej oferty oraz czynności związane z wezwaniem do złożenia wyjaśnień (skierowanym do wykonawcy w dniu 5 października 2018 r.), tym samym jednocześnie unieważniono postępowanie w poniższej sprawie; uzasadnieniem były przytoczone powyżej okoliczności, stanowiące wnioski ze sporządzonej opinii prawnej,*
- ✓ *odnosząc się do postępowania dotyczącego części budowlanej przedsięwzięcia należy jedynie wskazać, że rozstrzygnięcie postępowania w części budowlanej zależało od sposobu zakończenia postępowania w części technologicznej. W momencie jego unieważnienia w dniu 14 grudnia 2018 roku, zgodnie z treścią XV SIWZ postępowanie dotyczące części budowlanej również należało unieważnić – unieważniono wybór najkorzystniejszej oferty oraz unieważniono przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia w dniu 7 stycznia 2019 r. W ogłoszeniu dotyczącym części budowlanej nie*

podano wszystkich warunków udziału i kryteriów oceny ofert ujętych w SIWZ, złożony przez wykonawcę wykaz wykonanych robót również wymagał wezwania do złożenia wyjaśnień (kwestia związana z informacją o powierzchni zrealizowanego budynku – informacje o powierzchni zawarto w referencjach należytego wykonania robót, jednak powierzchnię dopisano ręcznie z nieczytelną parafą, co mogło utrudniać ustalenie spełniania wymogów przez wykonawcę). W wykazie osób wykonawcy nie wskazał kierownika robót budowlanych ani zakresu uprawnień, jaki posiadają wskazane osoby – zamawiający wezwał wykonawcę do uzupełnienia wykazu, jednak nie uzupełnił go w zakresie kierownika robót budowlanych – montażowych; powyższe okoliczności skutkowały odrzuceniem oferty. Zamawiający dokonał wyboru oferty pomimo braku potwierdzenia zabezpieczenia środków w wysokości złożonej oferty (zamawiający przeznaczył na sfinansowanie zamówienia 3 690 000 zł, natomiast oferta wybrana wskazywała kwotę 4 999 950 zł); dopiero z treści protokołu nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 8 listopada 2018 roku wynika, że Zgromadzenie wyraziło zgodę na zwiększenie środków finansowych o kwotę 1 065 000 zł i podjęło decyzje o realizacji inwestycji. Opis przedmiotu zamówienia podobnie jak w części technologicznej był sporządzony w sposób niejednoznaczny i nieprzejrzysty, mogący powodować trudności z organizacją robót i ustaleniem zakresu obowiązków wykonawców w przedmiocie zbieżnych robót.

Dokonując oceny prawidłowości postępowania dla zadania pn. „Przetarg nieograniczony na usługi inwestora zastępczego w ramach projektu Modernizacja systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych” przyjęto następujące kryteria:

- ✓ Zgodność postępowania z zapisami Regulaminu udzielania zamówień, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 11/2016 Prezesa PEC w Olecku z dnia 30 grudnia 2016 r.
- ✓ Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia z dnia 24 lipca 2017 roku.

W przypadku powyższego zamówienia zastosowanie znajdują zapisy art. 132 ust 1 pkt 3 ustawy Prawo Zamówień Publicznych, dotyczące zamówień sektorowych, ponieważ zamówienie jest udzielane w celu tworzenia sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła.

Poniżej wskazano najważniejsze ustalenia i kwestie regulacyjne na gruncie Prawa Zamówień Publicznych, Kodeksu Cywilnego oraz wewnętrznych regulacji PEC.

- ✓ PEC w Olecku sp. z o. o. jest objęty zakresem podmiotowym określonym w art. 3 ust. 1 PZP,
- ✓ Niniejsze zamówienie stanowi zamówienie sektorowe zgodnie z art. 132 ust 1 pkt 3 PZP,
- ✓ Przyjmując, że kwoty zamówienia były niższe aniżeli kwoty określone w art. 11 ust. 8 PZP (brak udokumentowania oszacowania wartości zamówienia), ustawa PZP nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, tym samym zasadnym było zastosowanie regulacji wewnętrznych PEC i odpowiednio zapisów Kodeksu Cywilnego.

W odniesieniu do przedmiotowego zamówienia podobnie jak w przypadku zamówienia na część technologiczną modernizacji pomimo braku dokumentu wskazującego wartość szacunkową w aktach postępowania przyjęto, że wartość zamówienia była niższa niż kwoty

określone w art. 11 ust. 8 PZP (tzw. Progi unijne – zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i finansów z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji UE*). Treść SIWZ z 24 lipca 2017 r. wskazuje, że wartość zamówienia jest niższa od kwot wynikających z treści art. 11 ust. 8 (rozdział A, pkt A1), co pozwalało domniemywać, że PZP nie będzie miała zastosowania.

Dokonana analiza dokumentacji przetargowej pozwala zapewnić w stopniu wystarczającym, że:

- ✓ *Przedmiotowe postępowanie przeprowadzono w sposób zgodny z obowiązującym Regulaminem udzielania zamówień w PEC; uwagi dotyczą braku należytego dokumentowania wartości szacunkowej zamówienia i wskazywania zarówno w treści ogłoszenia jak i SIWZ w sposób mało precyzyjny wartości szacunkowej (wskazano, że wartość szacunkowa zamówienia jest niższa od kwot wynikających z treści art. 11 ust 8 PZP),*
- ✓ *SIWZ w sposób dostateczny określał rodzaj zamówienia; odniesiono się do Wspólnego Słownika Zamówień CPV – usługi nadzoru budowlanego, usługi zarządzania budową, doradcze usługi budowlane, usługi zarządzania projektem budowlanym, studia wykonalności, usługi doradcze i analizy, usługi inżynierskie w zakresie projektowania,*
- ✓ *Ofertę złożył tylko jeden wykonawca – PPHU „JUWA” z Białegostoku, ofertę złożono za cenę ryczałtową 270 600 zł brutto,*
- ✓ *Do oferty załączono wymagane załączniki: oświadczenia wykonawcy (2 części), oświadczenia na temat kwalifikacji i doświadczenia personelu (spełnione wymagania w zakresie stanowiska, praktyki oraz rodzaju posiadanych uprawnień), informacje na temat doświadczenia (referencje), harmonogram rzeczowo finansowy realizacji prac objętych przedmiotem zamówienia, odpis z CEIDG oraz kopię wymaganej polisy,*
- ✓ *Uwagi audytora odnoszą się również do treści samej informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty; w piśmie z dnia 1 sierpnia 2017 do wykonawcy jako podstawę prawną wskazano art. 92 ust. 2 PZP, co stanowi uchybienie, ponieważ mając na względzie fakt, że zastosowanie do niniejszego postępowania ma Regulamin udzielania zamówień w PEC właściwym powinno być zastosowanie jako podstawy § 45 ust. 1 i ust. 6,*
- ✓ *Komisja przetargowa została powołana na mocy Zarządzenia Prezesa PEC nr 8/2017 z dnia 14 lipca 2017 roku; kwota przeznaczona na realizację zamówienia wynosiła 250 000 zł netto (uzasadnieniem kwoty była potrzeba zwiększenia zakresu obowiązków inwestora zastępczego związany z prowadzeniem wszelkich działań wymaganych przez instytucje finansujące do zakończenia trwałości projektu.)*

OCENA I WNIOSKI DOTYCZĄCE BADANEGO OBSZARU

Dokonując oceny prawidłowości postępowania dla zadania pn. „Modernizacja systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych” stwierdzono, że:

- ✓ Niniejsze zamówienie stanowiło zamówienie sektorowe zgodnie z art. 132 ust 1 pkt 3 PZP, przyjmując, że kwoty zamówienia były niższe aniżeli kwoty określone w art. 11 ust. 8 PZP, ustawa PZP nie znajdowała zastosowania w niniejszej sprawie, tym samym zasadnym były zastosowane regulacje wewnętrzne PEC i odpowiednio zapisy Kodeksu Cywilnego.
- ✓ W odniesieniu do przedmiotowego zamówienia nie udokumentowano procesu szacowania wartości zamówienia przyjmując, że wartość zamówienia była niższa niż kwoty określone w art. 11 ust. 8 PZP. Niniejszy brak stanowił naruszenie przepisów ustawy PZP. Ponadto w zależności od tego, jak przebiega prowadzone postępowanie konsekwencją tego błędu mogły się okazać różne inne dolegliwości. Określenie wartości szacunkowej zamówienia decyduje o warunkach, w jakich prowadzona będzie procedura. To od niej zależy zakwalifikowanie procedury do odpowiednich progów, a także przestrzeganie zakazu wyrażonego w art. 32 ust. 2 ustawy PZP w przedmiocie uniknięcia stosowania przepisów ustawy poprzez możliwość zaniżania wartości zamówienia lub wybierania sposobu obliczania wartości zamówienia.
- ✓ W ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia nie zawarto wszystkich warunków udziału w postępowaniu, które zawarto w SIWZ. Zgodnie z treścią § 15 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu ogłoszenie zawiera co najmniej(...) warunki udziału w postępowaniu; w treści ogłoszenia zawarto odesłanie do treści punktu V SIWZ w zakresie określonych pozostałych wymogów formalnych jakie wykonawca musi spełnić by wziąć udział w postępowaniu.
- ✓ W zakresie dotyczącym części V pkt 2 SIWZ (wykonanie w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert (...) jednej roboty budowlanej, polegającej na budowie kotłowni – w zakresie technologii – opalanej zrębkami drzewnymi o mocy znamionowej minimum 4,5 MW) wykonawca bazował w całości na doświadczeniu podmiotu trzeciego - podwykonawcy, wykonawca jako podmiot ubiegający się o udzielenie zamówienia nie spełniał tym samym samodzielnie wymaganego doświadczenia określonego w SIWZ. W takiej sytuacji nie dopełniono obowiązku wezwania wykonawcy przed wyborem oferty do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia oferty.
- ✓ Kolejną kwestią związaną z wymienioną wyżej ofertą była kwestia wskazanej w wykazie wykonanych robót mocy znamionowej; zgodnie z SIWZ wykonawca miał się wykazać realizacją inwestycji o mocy znamionowej minimum 4,5 MW – z wykazu prac nie wynikała moc jaką miała wykonywana kotłownia, brak również wymienionych danych w przedłożonych referencjach; jedynym dokumentem zawierającym odniesienie się do mocy znamionowej było zobowiązanie dotyczące udostępnienia zasobów. W takiej sytuacji nie dopełniono obowiązku wezwania wykonawcy przed wyborem oferty do złożenia wyjaśnień lub uzupełnienia oferty.

- ✓ W wykazie osób wykonawca wskazał w kolumnach „zakres wykonywanych czynności” oraz w kolumnie „doświadczenie zawodowe” dwa razy zapis „kierownik robót sanitarnych” i „kierownik robót elektrycznych”. Należy stwierdzić, że pomimo wskazania wymaganych uprawnień budowlanych treść załącznika nie przesądzała o kwestii dysponowania doświadczeniem; w powyższej kwestii nie dopełniono obowiązku domagania się złożenia stosownych wyjaśnień przez oferenta. Podobnie należało wezwać wykonawcę do uzupełnienia w postaci złożenia oświadczenia o braku podstaw do wykluczenia i spełnianiu warunków udziału w zamówieniu w formie potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii (w ofercie kopia nie była potwierdzona za zgodność).
- ✓ Zamawiający uznał wyjaśnienia do oferty wykonawcy sprzecznej z SIWZ w zakresie długości okresu gwarancji. Mając na względzie fakt, że zamawiający po otwarciu ofert tego samego dnia wezwał wykonawcę do złożenia wyjaśnień, w wyniku udzielonych wyjaśnień wskazano, że podany okres gwarancji był omyłką i wskazano okres udzielenia gwarancji zgodny z SIWZ, dokonując tym samym wyboru oferty. Działanie zamawiającego prowadzące do zmiany zadeklarowanego okresu gwarancji było niezgodne z regulaminem udzielania zamówień w PEC i skutkowało dokonaniem wyboru oferty w sposób niezgodny z regulaminem.
- ✓ Oferta wykonawcy w zakresie długości okresu gwarancji na roboty była sprzeczna z SIWZ i w oparciu o § 43 ust. 1 lit b regulaminu powinna zostać odrzucona – ofertę odrzucono w dniu 14 grudnia 2018 roku podczas gdy wyboru oferty dokonano 9 października 2018 r. ,
- ✓ W dniu 14 grudnia 2018 r. zamawiający oprócz odrzucenia oferty spółki unieważnił czynność wyboru najkorzystniejszej oferty oraz czynności związane z wezwaniem do złożenia wyjaśnień (skierowanym do wykonawcy w dniu 5 października 2018 r.), tym samym jednocześnie unieważniono postępowanie w poniższej sprawie.
- ✓ Odnosząc się do postępowania dotyczącego części budowlanej przedsięwzięcia należy jedynie wskazać, że rozstrzygnięcie postępowania w części budowlanej zależało od sposobu zakończenia postępowania w części technologicznej. W momencie jego unieważnienia w dniu 14 grudnia 2018 roku, zgodnie z treścią XV SIWZ postępowanie dotyczące części budowlanej również należało unieważnić – unieważniono wybór najkorzystniejszej oferty oraz unieważniono przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia w dniu 7 stycznia 2019 r., co było niezgodne z treścią SIWZ.

Dokonując oceny prawidłowości postępowania dla zadania pn. „Przetarg nieograniczony na usługi inwestora zastępczego w ramach projektu Modernizacja systemu ciepłowniczego Olecka polegającą na budowie ciepłowni bazującej na produkcji energii cieplnej ze spalania biomasy oraz modernizacji sieci i budowy węzłów ciepłowniczych” należy wskazać, że:

- ✓ Przedmiotowe postępowanie przeprowadzono w sposób zgodny z obowiązującym Regulaminem udzielania zamówień w PEC; uwagi dotyczą braku należytego dokumentowania wartości szacunkowej zamówienia i wskazywania zarówno w treści ogłoszenia jak i SIWZ w sposób mało precyzyjny wartości szacunkowej (wskazano, że wartość szacunkowa zamówienia jest niższa od kwot wynikających z treści art. 11 ust 8 PZP),

Sprawozdanie z audytu instytucjonalnego i finansowego

- ✓ Uwagi audytora odnoszą się również do treści samej informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty; w piśmie z dnia 1 sierpnia 2017 do wykonawcy jako podstawę prawną wskazano art. 92 ust. 2 PZP, co stanowi uchybienie, ponieważ mając na względzie fakt, że zastosowanie do niniejszego postępowania ma Regulamin udzielania zamówień w PEC właściwym powinno być zastosowanie jako podstawy § 45 ust. 1 i ust. 6,

Audytor przeprowadzający zadanie

Damian Pająk